

HRVATSKI RUKOMETNI SAVEZ
UDRUGA HRVATSKIH RUKOMETNIH SUDACA

MEĐUNARODNA

PRAVILA

RUKOMETNE

IGRE

S ENGLESKOGA PREVELI:

Mijo BARINIĆ, Matija GUBICA, Veljko KARABAIĆ, Tomislav KOMAZIN, Boris
MILOŠEVIĆ, Marko LOVRIĆ, Josip POSAVEC I Vladimir SOKOL

LEKTORIRAO

Zvonimir JURIĆ

Pokazivačica MRS-ovih/IHF-ovih znakova

Irena PAHOR

Pripremio za objavu

Zdravko GOLUB

Treće izdanje, srpanj 2010.

UVOD	4
MEĐUNARODNA PRAVILA RUKOMETNE IGRE	5
1. IGRALIŠTE	5
2. TRAJANJE IGRE, ZAVRŠNI ZNAK I PREDAH (TIME-OUT)	10
3. LOPTA	14
4. MOMČAD, ZAMJENE, OPREMA.....	15
5. VRATAR	19
6. VRATAREV PROSTOR.....	21
7. IGRANJE LOPTOM I PASIVNA IGRA	23
8. PREKRŠAJI I NEŠPORTSKO PONAŠANJE	25
9. POGODAK	31
10. POČETNO BACANJE	33
11. UBACIVANJE	34
12. VRATAREVO BACANJE (IZBACIVANJE).....	35
13. SLOBODNO BACANJE	36
14. SEDMERAC.....	39
15. OSNOVNE SMJERNICE ZA IZVEDBU BACANJA (POČETNO BACANJE, UBACIVANJE, VRATAREVO BACANJE/IZBACIVANJE, SLOBODNO BACANJE I SEDMERAC)	41
16. KAZNE	44
17. SUDCI	49
18. MJERITELJ VREMENA I ZAPISNIČAR.....	51
ZNAKOVI RUKOM	52
OBJAŠNJENJA PRAVILA RUKOMETNE IGRE	61
1. IZVEDBA SLOBODNOG BACANJA NAKON ZAVRŠNOG ZNAKA (2:4-6).....	62
2. PREDAH (TIME-OUT) (2:8).....	63
3. MOMČADSKI PREDAH (TEAM-OUT) (2:10).....	64
4. PASIVNA IGRA (7:11-12).....	65
5. POČETNO BACANJE (10:3).....	70
6. DEFINICIJA OČITE PRIGODE ZA POGODAK (14:1)	71
7. PREKID MJERENJA VREMENA TRAJANJA IGRE PO MJERITELJU VREMENA ILI NADZORNIKU SUĐENJA (18:1)	72
PROSTOR ZA ZAMJENU IGRAČA	73
SMJERNICE - IGRALIŠTE I VRATA.....	75

UVOD

Promjene Pravila igre stupaju na snagu 1. kolovoza 2010.

Pravila igre s tumačenjima, MRS-ovi/IHF-ovi znakovi, objašnjenja Pravila igre i Prostor za zamjenu igrača sastavnice su cjelokupnih Pravila igre.

To se ne odnosi na poglavlje Smjernice – igralište i vrata, koje je uključeno u knjigu kao dodatak Pravilima igre.

OPASKA

Radi pojednostavljenja u štivu se koriste imenice muškoga roda, iako se Pravila igre podjednako odnose na pripadnike i ženskoga i muškoga spola, osim kad je riječ o propisima koji se odnose na veličinu lopte – Pravilo 3.

MEĐUNARODNA PRAVILA RUKOMETNE IGRE

Pravilo 1. IGRALIŠTE

1:1 Igralište je (vidi sliku 1.) pravokutnik dužine 40 m i širine 20 m, koji čine polje za igru i dva vratareva prostora (1:4 i 6). Duže se granične crte zovu **uzdužne crte**, a kraće granične crte zovu se **crte vrata** (između vratnica) ili **crte izvan vrata** (s vanjskih strana vrata).

Oko igrališta mora postojati sigurnosni pojas širok najmanje jedan metar duž **uzdužnih crta** i dva metra iza **crte vrata** i **crta izvan vrata**.

Igrališna se obilježja tijekom utakmice ne smiju mijenjati u korist jedne od momčadi.

1:2 Vrata (vidi sliku 2.a i 2.b) stoje na sredini između **crta izvan vrata**. Vrata moraju biti učvršćena na podlozi ili na zidu iza njih. Njihova je unutarnja visina dva metra, a širina tri metra.

Grede su vrata povezane prečkom, čiji se stražnji brid mora poklapati sa stražnjom stranom **crte vrata**. Grede i prečka izrađene su od četvrtaste građe širine osam centimetara. Tri strane vidljive s igrališta moraju biti obojene dvjema oprečnim bojama koje se jasno razlikuju od pozadine. Vrata moraju imati mrežu prikvačenu tako da ubačena lopta ostane u vratima.

1:3 Sve su igrališne crte sastavnica prostora koji omeđuju. **Crte vrata** moraju biti široke osam centimetara (vidi sliku 2.a), a ostale crte pet centimetara.

Dva igrališna polja umjesto crtom mogu biti odvojena različitim bojama susjednih polja.

1:4 Ispred svakih vrata nalazi se vratarev prostor (vidi sliku br. 5. na str. 84.). Vratarev je prostor određen **crtom vratareva prostora** (crta na šest metara), koju dobijemo tako da se:

a) na šest metara ispred vrata (mjereno od stražnje strane **crte vrata** do prednje strane **crte vratareva prostora**) usporedo s **crtom vrata** povuče crta duga tri metra;

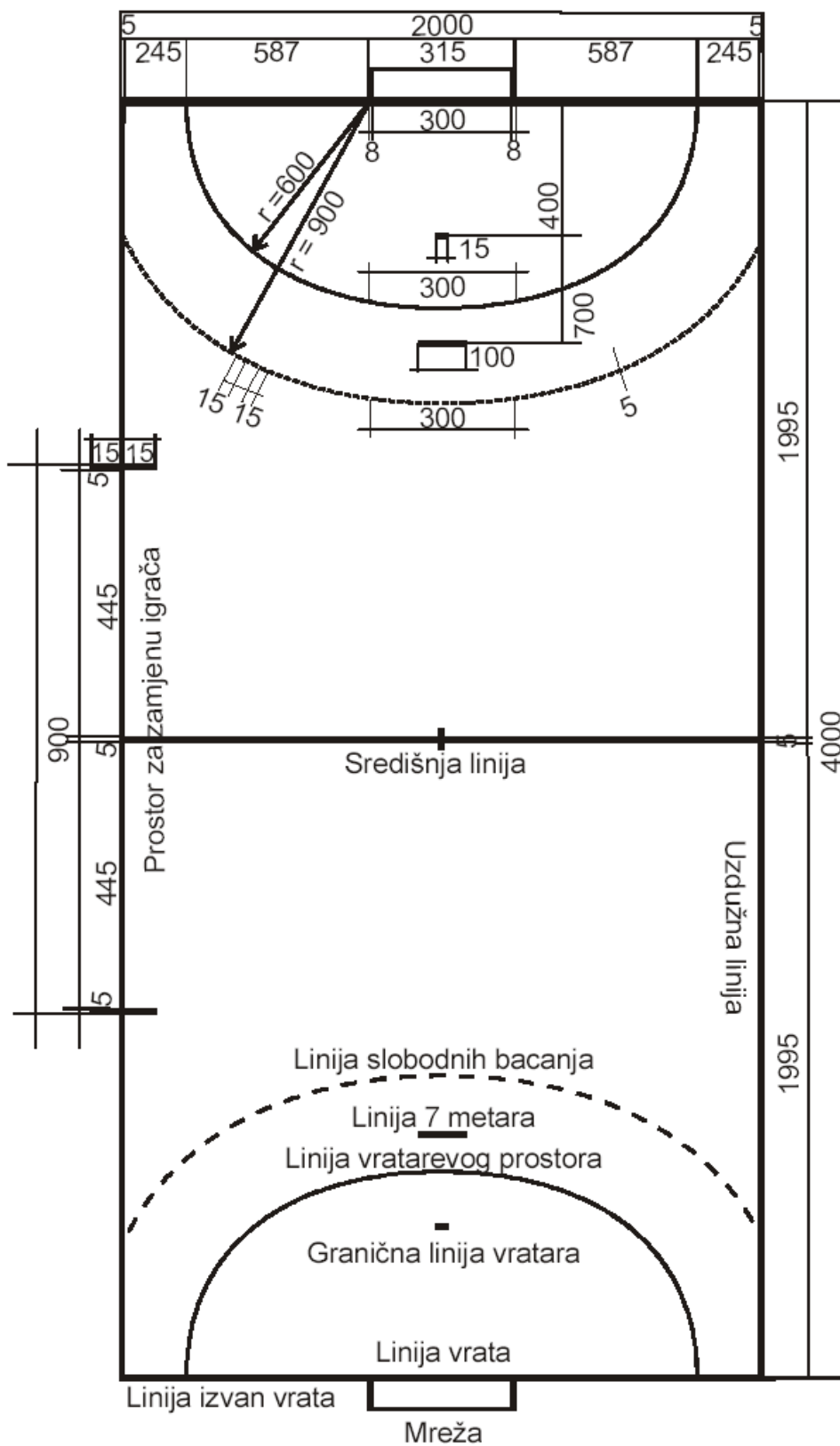
b) dvije četvrtine kružnice, svaka promjera šest metara (mjereno sa stražnjega unutarnjeg kuta greda), nastavljaju se na tri metra dugačku crtu do prednje strane **crte vrata** (vidi slike 1. i 2.a).

- 1:5 Crta slobodnog bacanja** – deveterac – povlači se isprekidano na tri metra ispred **crte vratareva prostora**. I obojeni i neobojeni dijelovi crte dugi su po 15 cm (vidi sliku 1.).
- 1:6 Crta na sedam metara** ispred vrata oznaka je dugačka jedan metar. Usporedna je s **crtom vrata** i udaljena sedam metara od njih (mjereno od stražnje strane **crte vrata** do prednje strane **crte na sedam metara** (vidi sliku 1.).
- 1:7 Vratareva granična crta** (crta na četiri metra) 15 je cm duga crta ispred vrata. Usporedna je s **crtom vrata** i od nje je udaljena četiri metra (mjereno od stražnje strane **crte vrata** do prednje strane crte na četiri metra); (vidi sliku 1.).
- 1:8 Središnja crta** povezuje središnje točke obiju **uzdužnih crta** (vidi sliku 1. i 3.)
- 1:9 Crta za zamjenu igrača** (dio **uzdužne crte**) za svaku se momčad proteže od **središnje crte** do oznake 4,5 metra udaljene od **središnje crte**. To je krajnja točka za zamjenu igrača označena crtom koja je usporedna sa **središnjom crtom** i proteže se 15 cm u igralište i 15 cm izvan igrališta (vidi slike 1. i 3.).

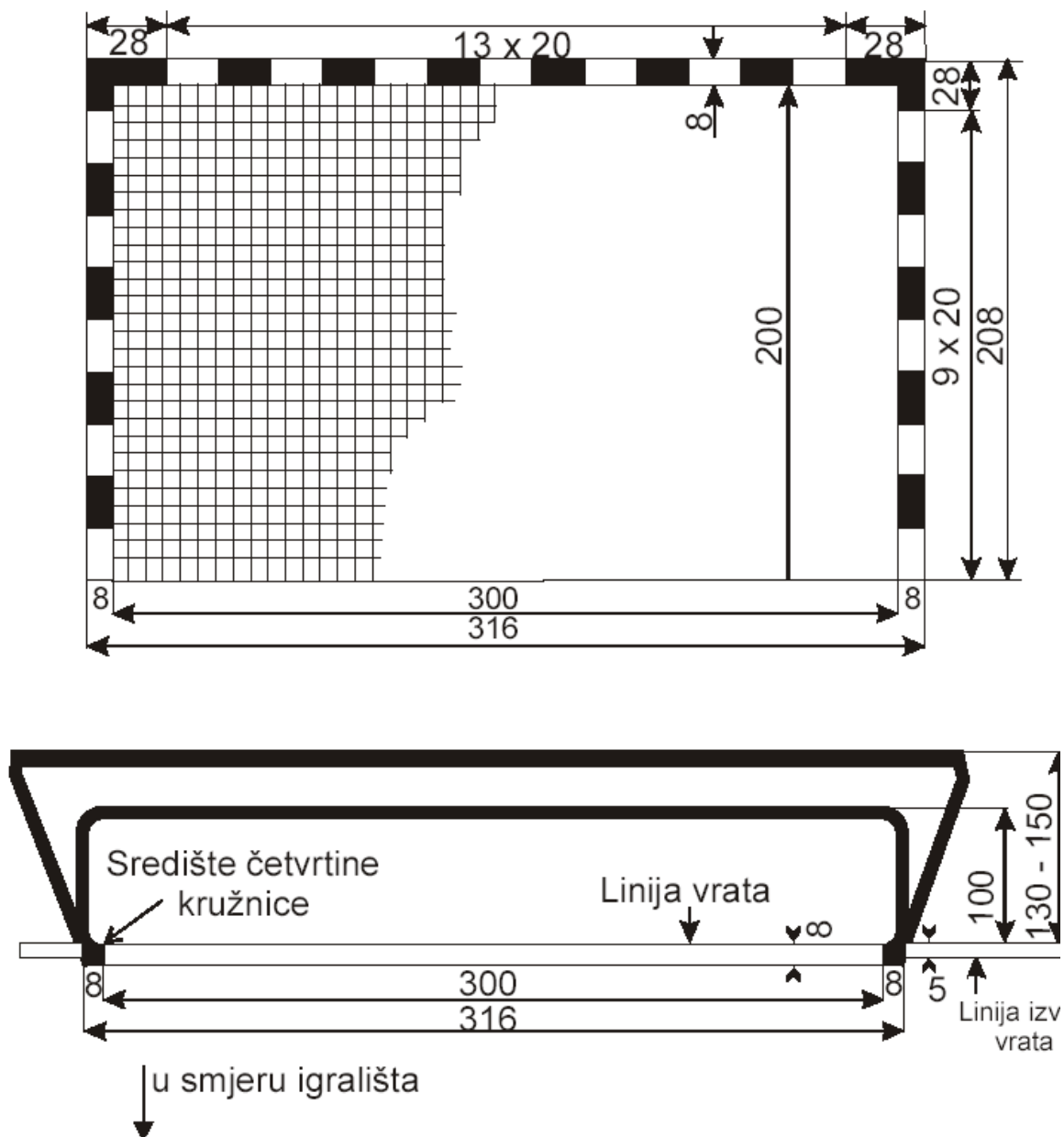
Upamtite

Iscrpna tehnička obilježja igrališta i vrata opisana su (riječju i crtežom) u poglavlju **Smjernice – igralište i vrata** na stranici 82., 83. i 84.

Slika 1 : IGRALIŠTE

Slika 2 a : VRATA

Pravilo

2. TRAJANJE IGRE, ZAVRŠNI ZNAK I PREDAH (time-out)

TRAJANJE IGRE

2:1 Uobičajeno je vrijeme trajanja igre za sve momčadi s igračima od 16 i više godina života dvaput po 30 minuta. Odmor između poluvremenâ obično traje 10 minuta.

Trajanje igre za igrače mlađih dobnih kategorija : za igrače od 12 do 16 godina 2 x 25 minuta, a za igrače od 8 do 12 godina 2 x 20 minuta. I jednima i drugima odmor između dvaju poluvremena traje 10 minuta.

2:2 Produžetci se igraju, nakon odmora od pet minuta, ako je utakmica neodlučena na kraju propisanog trajanja igre a mora se znati pobjednik. Produžetci se igraju 2 x 5 minuta, s odmorom koji traje jednu minutu.

Ako je nakon prvog produžetka ishod ponovo neodlučen, drugi se produžetak igra nakon odmora od pet minuta. I opet 2 x 5 minuta, s odmorom koji traje jednu minutu.

Ako i nakon drugog produžetka ishod bude neodlučen, pobjednik će se dobiti sukladno propozicijama za to natjecanje. Ako se pobjednik mora odlučiti pucanjem sedmeraca, treba poštivati postupke navedene u Tumačenju.

TUMAČENJE

Ako se pobjednik odlučuje pucanjem sedmeraca, pucanje je sedmeraca dopušteno igračima koji na kraju vremena trajanja igre nisu bili isključeni na dvije minute ili diskvalificirani. Svaka momčad određuje po pet pucača. Svaki igrač jednom puca sedmerac, izmjenjujući se sa suparničkim igračima. Prije početka pucanja ne mora se odrediti redoslijed pucača.. Vratar se smije slobodno odabrati i mijenjati između igrača kojima je dopušten nastup. Igrači smiju pucanju sedmeraca pristupiti kao vratari ili pucači.

Sudci određuju na kojoj će se strani igrališta pucati sedmerci. Prije početka pucanja sedmeraca bacanjem se novčića određuje redoslijed pucanja; momčad koja je dobila ždrijeb odabire hoće li prva pucati ili će to prepustiti suparničkoj momčadi. Ako je i nakon pucanja po pet sedmeraca, ishod i dalje neodlučen, nastavlja se pucanje sedmeraca, ali je tada redoslijed pucanja obrnut.

Ako se nastavlja pucanje sedmeraca, svaka momčad ponovo određuje po pet pucača. Mogu biti određeni svi ili samo neki od pucača iz prvog niza. To se načelo određivanja primjenjuje stalno dok se ne dobije pobjednik utakmice. Ali, u drugom nizu i u svim sljedećim serijama pobjednik je odlučan ako postoji razlika u pogodcima nakon jednakog broja pucanih sedmeraca.

Igrači mogu biti diskvalificirani tijekom pucanja sedmeraca ako se ponovljeno ili očito nešportski ponašaju (16:6e). Ako je diskvalificiran igrač koji je bio određen za jednoga od pet pucača, momčad mora odrediti drugog pucača.

ZAVRŠNI ZNAK

2:3 Mjerenje vremena trajanje igre počinje nakon sudčeva zvižduka za početno bacanje. Završava automatskim završnim znakom koji daje javni uređaj za mjerenje vremena ili mjeritelj vremena. Ako nije dat taj znak, sudac zviždukom označava da je vrijeme igre isteklo (17:9).

TUMAČENJE

Ako nema javnog uređaja za mjerenje vremena s automatskim zvučnim znakom za kraj utakmice, mjeritelj će se vremena poslužiti stolnom ili ručnom štopericom i završiti utakmicu zvučnim znakom (18:2, stavak 2.).

2:4 Prekršaj ili nešportsko ponašanje koje se dogodilo neposredno prije ili u trenutku završnog znaka (kraj poluvremena ili utakmice, što vrijedi i u produžetcima), mora biti kažnjeno i ako nije moguće izvesti slobodno bacanje (sukladno 13:1) ili pucati sedmerac prije završnog znaka.

Bacanje se mora ponoviti i ako se završni znak (za kraj poluvremena, utakmice ili produžetka) začuo točno u trenutku izvedbe bacanja, a lopta je bila u zraku.

U obama primjerima sudci završavaju igru tek nakon što se izvede (ili ponovi) slobodno bacanje ili sedmerac i bude poznat neposredan ishod tog bacanja.

2:5 Za izvedbu slobodnog bacanja (ili njegova ponavljanja) sukladno Pravilu 2:4, primjenjuju se posebna ograničenja u svezi s postavljanjem igrača i zamjene. Kao iznimka od uobičajenoga, slobodnog mijenjanja igrača prema Pravilu 4:4, u ovom je primjeru dopušteno zamijeniti samo jednog igrača u momčadi koja izvodi bacanje. Kršenje se tog propisa kažnjava prema Pravilu 4:5, stavku 1. Nadalje, suigrači izvođača bacanja moraju biti udaljeni najmanje tri metra od njega i ispred crte slobodnog bacanja suparničke momčadi (13:7, 15:6; vidi i Objašnjenje broj 1). Položaj je braničâ propisan Pravilom 13:8.

2:6 Igrači i službene osobe podliježu osobnim kaznama za učinjene prekršaje ili nešportsko ponašanje tijekom izvedbe slobodnog bacanja ili pucanja sedmerca u uvjetima opisanim u Pravilu 2:4-5. Prekršaj tijekom izvedbe u navedenim okolnostima ne može za posljedicu imati izvedbu bacanja za momčad u obrani (u suprotnom smjeru).

2:7 Ako sudci ustanove da je mjeritelj vremena prerano dao završni znak (za kraj poluvremena, utakmice ili produžetka), moraju zadržati igrače na igralištu da bi se odigralo preostalo vrijeme igre.

Momčad koja je bila u posjedu lopte u trenutku prijevremenoga završnog znaka ostaje u posjedu lopte i u nastavku igre. Ako je lopta bila izvan igre, igra se nastavlja bacanjem koje je sukladno stanju u trenutku preranog prekida igre. Ako je lopta bila u igri, nastavlja se slobodnim bacanjem sukladno Pravilu 13:4a-b.

Ako je znak za kraj prvog poluvremena (ili prvog produžetka) dat prekasno, drugo poluvrijeme (ili drugi produžetak) mora biti skraćeno za toliko vremena. Ako je znak za završetak drugog poluvremena (ili produžetka) dat prekasno, sudci ne nogu ništa učiniti.

PREDAH (time-out)

2:8 Predah je (time-out) obvezatan:

- a) zbog isključenja na dvije minute ili diskvalifikacije;
- b) ako je dopušten momčadski predah (team-out);
- c) zbog dobivanja znaka po mjeritelju vremena ili nadzorniku suđenja;
- d) radi dogovora sudaca sukladno Pravilu 17:7.

Predah se (time-out) daje i u ostalim okolnostima ovisno o uvjetima (vidi Objašnjenje broj 2).

Prekršaji koji se dogode tijekom predaha (time-outa) podliježu istim kaznama kao i prekršaji tijekom igre (16:10).

2:9 Kad je riječ o predahu (time-outu), načelno, sudci odlučuju kad će se zaustaviti uređaj za mjerenje vremena i kad će se nastaviti mjerenje vremena trajanja igre. Znak za prekid mjerenja vremena trajanja igre po mjeritelju vremena ili nadzorniku daje mjeritelj vremena kratkim zvučnim znakom i znak broj 15 rukom.

U okolnostima kad se obvezno dosuđuje predah (time-out), a znak je za prekid mjerenja vremena trajanja igre dao mjeritelj vremena ili nadzornik (2:8b-c), mjeritelj vremena mora odmah zaustaviti uređaj za mjerenje vremena, bez čekanja znaka i potvrde sudaca.

Nakon predaha (time-outa) uvijek se mora zviždati za nastavak igre i mjerenje vremena trajanja igre (15:5b).

TUMAČENJE

Zvučni znak sa zapisničkog stola mjeritelja vremena ili nadzornika odmah zaustavlja igru. Čak i ako sudci (i igrači) nisu odmah uočili da je igra zaustavljena, svaki je čin na igralištu nakon znaka nepravilan. To znači da pogodak postignut nakon znaka ne smije biti priznat. Jednako tako, nepravilna bi bila odluka da se dosudi neko bacanje (sedmerac, slobodno bacanje, ubacivanje, početno bacanje ili vratarevo bacanje/izbacivanje.) Igra se mora nastaviti bacanjem sukladno stanju koje je bilo u trenutku kad je sa zapisničkog stola dat

znak za prekid mjerenja vremena trajanja igre. (Trebalo bi imati na umu da je najčešći uzrok davanja znaka sa zapisničkog stola nepravilna zamjena ili momčadski predah (team-out). S druge strane, pak, bilo koja osobna kazna koju su sudci dosudili u vremenu između znaka sa zapisničkog stola i trenutka kad su sudci dali znak za prekid igre ostaje pravovaljana, bez obzira na vrstu prekršaja i težinu izrečene kazne.

2:10 Svaka momčad ima pravo na jedan momčadski predah (team-out) u trajanju od jedne minute u svakom poluvremenu utakmice, ali ne i u produžetcima (vidi Objašnjenje broj 3).

Pravilo **3. LOPTA**

- 3:1** Lopta je izrađena od kože ili umjetnog tvoriva. Mora biti okrugla. Površina joj ne smije biti sjajna ili skliska (17:3).
- 3:2** Za različite kategorije momčadi/djevojčadi koriste se za veličinu lopte različite oznake brojevima, što se odnosi na opseg i težinu lopte:
- 58-60 cm i 425-475 g (MRS-ova/IHF-ova lopta broj 3) za seniore i kadete (starije od 16 godina);
  -
  - 54-56 cm i 325-375 g (MRS-ova/IHF-ova lopta broj 2) za seniorke i kadetkinje (starije od 14 godina) te mlađe kadete (12-16 godina);
  -
  - 50-52 cm i 290-330 g (MRS-ova/IHF-ova lopta broj 1) za djevojčice i dječake (8-14 godina).

TUMAČENJE

Tehnička obilježja lopta kojima se igraju sve međunarodne utakmice opisana su Propisnikom o MRS-ovim/IHF-ovim loptama.

Veličina i težina lopta za mini rukomet nisu određene ovim Pravilima za igru.

- 3:3** Za svaku utakmicu na raspolaganju moraju biti najmanje dvije lopte. Pričuvna lopta mora biti na zapisničkom stolu i dostupna u svakom trenutku trajanja igre. Lopta mora biti u skladu s Pravilom 3:1-2.
- 3:4** Sudci odlučuju kad će se igrati pričuvnom loptom. Kad odluče, moraju brzo zamijeniti loptu da bi se spriječio prekid mjerenja vremena trajanja igre i broj predaha (time-outa) sveo na najmanju moguću mjeru.

Pravilo 4. MOMČAD, ZAMJENE, OPREMA

Momčad

4:1 Momčad čini najviše 14 igrača.

Na igralištu istodobno smije biti najviše sedam igrača. Ostali se igrači smatraju zamjenama.

Tijekom cijele utakmice momčad mora na igralištu imati jednog igrača kao vratara. Igrač koji je naveden kao vratar može u svakom trenutku postati igrač u polju (8:5, Tumačenje, stavak 2.). Isto tako, igrač u polju, u svakom trenutku može zauzeti mjesto vratara (4:4 i 4:7).

Prije početka utakmice momčad mora imati najmanje pet igrača na igralištu.

Momčad može u svakom trenutku tijekom utakmice, uključujući produžetke, povisiti broj do najviše 14 igrača.

Igra se može nastaviti i ako momčad ima manje od pet igrača na igralištu. Na sudcima je da odluče hoće li i kad trajno prekinuti utakmicu (17:12).

4:2 Momčadi je dopušteno prijaviti najviše četiri službene osobe za utakmicu. Službene osobe ne mogu biti zamijenjene tijekom utakmice. Jedna od njih mora biti navedena kao **službeni predstavnik momčadi**. Samo je toj službenoj osobi dopušteno obraćanje mjeritelju vremena/zapisničaru i, možebitno, sudcima (vidi Objašnjenje broj 3 – Momčadski predah/team-out).

Općenito, službenim osobama nije dopušteno ući u igralište tijekom utakmice, a kršenje se zabrane kažnjava kao nešportsko ponašanje (8:7, 16:1b, 16:3d i 16:6c). Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za suparnika (13:1a-b i Objašnjenje br. 7).

Službeni je predstavnik momčadi odgovoran da – nakon što je dat znak za početak utakmice – u prostoru za pričuvne igrače ne bude nazočna ni jedna druga osoba osim upisanih službenih osoba (najviše četiri) i igrača kojima je dopušten nastup (4:3).

Povreda tog pravila za posljedicu ima postupnu kaznu za službenog predstavnika momčadi (16:1b, 16:3d i 16:6c).

4:3 Igraču ili službenoj osobi dopušten je nastup ako je upisan u zapisnik i nazočan na početku utakmice.

Igrači i službene osobe koji stignu nakon početka utakmice, moraju od mjeritelja vremena/zapisničara dobiti dopuštenje za nastup i biti upisani u zapisnik utakmice.

Igrač s pravom nastupa može, načelno, u svakom trenutku ući u igralište kroz prostor za zamjenu igrača (4:4 i 4:6).

Službeni je predstavnik momčadi odgovoran da samo igrači kojima je dopušten nastup uđu u igralište. Za povredu ovog pravila izreći će se postupna kazna službenom predstavniku momčadi (13:1a-b,16:1b, 16:3d i 16:6c te Objašnjenje broj 7).

Igrači za zamjenu

4:4 Igrač za zamjenu smije sudjelovati u igri u svako doba i višekratno (2:5), bez najave mjeritelju vremena/zapisničaru, ako je igrač kojeg zamjenjuje napustio igralište (4:5).

Igrači koji se zamjenjuju moraju ulaziti i napuštati polje za igru preko svoje crte za zamjenu (4:5). Isto vrijedi i za zamjenu vratara (također 4:7 i 14:10).

Pravila za zamjenu igrača vrijede i tijekom predaha/time-outa (ali ne i tijekom momčadskog predaha/team-outa).

TUMAČENJE

Svrha je zamisli **crte za zamjenu igrača** provedba čestite i pravilne zamjene igrača. Namjera nije da se kažnjava igrača kad prekorači **uzdužnu crtu** ili **crtu izvan vrata** bez nakane da stekne prednost ili ugrozi suparnika (npr. kad uzima vodu ili ručnik s klupe za pričuvne igrače neposredno pokraj **crte za zamjenu igrača** ili kad nakon dosuđene postupne kazne mirno napušta igralište preko uzdužne crte neposredno pokraj crte duge 15 cm). Nepravilno korištenje prostora izvan prostora za igru i njegovo korištenje u taktičke svrhe posebice je obrađeno u Pravilu 7:10.

4:5 Zbog nepravilne se zamjene isključenjem na dvije minute mora kazniti igrač koji je učinio prekršaj. Ako je više igrača iste momčadi učinilo prekršaj u istim okolnostima, kažnjava se samo prvi prekršitelj.

Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za suparničku momčad (13:1a-b i Objašnjenje broj 7).

4:6 Ako prekobrojni igrač uđe u igralište ili ako igrač nepravilno utječe na igru iz polja za zamjenu igrača, mora se kazniti isključenjem na dvije minute. Zbog tog se prekršaja momčad mora smanjiti za jednoga drugog igrača na dvije minute (usprkos činjenici da i prekobrojni igrač mora napustiti igralište).

Ako igrač uđe u igralište prije nego što mu je istekla vremenska kazna od dvije minute, mora ponovo biti kažnjen isključenjem na dvije minute. To isključenje stupa na snagu odmah pa se momčad mora smanjiti za još jednog igrača na preostalo vrijeme njegove prve kazne.

Igra se i u jednom i u drugom primjeru nastavlja slobodnim bacanjem za suparničku momčad (13:1a-b i Objašnjenje broj 7).

Oprema

4:7 Igrači jedne momčadi u polju moraju nositi jednake dresove. Dresovi se obiju momčadi moraju jasno razlikovati spojem boja i uzoraka. Svi igrači u ulozi vratara moraju imati istu boju dresa, koja se bojom mora razlikovati od boje dresa igrača u polju obiju momčadi i suparničkih vratara (17:3).

4:8 Igrači moraju nositi brojeve koji su najmanje veličine 20 cm na leđima i najmanje 10 cm na prsima. Trebali bi se koristiti brojevi od 1 do 99. Igrač u polju koji ulazi na mjesto vratara mora imati isti broj dresa u objema ulogama. Boja se brojeva mora jasno razlikovati od boje i uzorka dresa.

4:9 Igrači moraju nositi športsku obuću.

Nije dopušteno nošenje predmeta koji mogu biti opasni po igrače. To uključuje, primjerice, štitnike za glavu, maske za lice, narukvice, satove, prstenje, vidljiv nakit na probušenim dijelovima tijela, ogrlice ili lančice, naušnice, naočale bez vrpce za učvršćenje ili s tvrdim okvirom, kao i ostale predmete koji mogu biti opasni (17:3).

Igrači koji ne ispunjavaju te uvjete ne smiju igrati dok ne otklone nepravilnosti.

Različiti prsteni, malene naušnice i vidljiv nakit na probušenim dijelovima tijela mogu se dopustiti ako se prekriju ljepljivom vrpcom tako da više nisu opasni za suparničke igrače. Dopuštene su vrpce za kosu, rupci i kapetanske vrpce ako su načinjeni od mekanog i rastezljivog tvoriva.

Ozlijeđeni (krvavi) igrač

4:10 Ako igrač krvari ili ima krvi na tijelu ili dresu, mora odmah dragovoljno napustiti igralište (prema propisima za zamjenu igrača), kako bi se zaustavilo krvarenje, rana očistila i zaštitila te očistilo tijelo ili dres. Igrač se ne smije vratiti u igru dok to nije učinjeno.

Ako igrač ne postupi kako sudci zahtijevaju u svezi s gore navedenim, smatrat će se da se nešportski ponaša (8:7, 16:1b i 16:3 d).

4:11 Ako se igrač ozlijedi sudci mogu dati dopuštenje (znak rukom broj 15 i 16) dvjema osobama kojima je dopušten nastup (4:3) da uđu u igralište tijekom

predaha (time-outa), isključivo s namjerom da pomognu ozlijeđenom igraču svoje momčadi.

Ako nakon dviju osoba kojima je dopušten ulazak uđe još netko u igralište, izreći će mu se kazna kao da je učinjena nepravilna zamjena; ako je riječ o igraču – sukladno pravilima 4:6 i 16:3; ako je riječ o službenoj osobi – sukladno pravilima 4:2, 16:1b, 16:3d i 16:6c. Osobi kojoj je dopušten ulazak u igralište (4:11, stavak 1.) a koja umjesto pomoći ozlijeđenom igraču savjetuje druge igrače, prilazi i razgovara sa suparničkim igračima ili sudcima, bit će izrečena kazna za nešportsko ponašanje prema Pravilu 16:1b, 16:3d i 16:6 c.

Pravilo **5. VRATAR**

Vrataru je **dopušteno**:

- 5:1** pri pokušaju obrane u vratarevu prostoru doticati loptu svim dijelovima tijela;
- 5:2** kretati se s loptom u vratarevu prostoru bez ograničenja koja vrijede za igrače u polju za igru (7:2-4 i 7:7); pritom vrataru nije dopušteno otežati vratarevim bacanjem/izbacivanjem (6:4-5, 12:2 i 15:5b);
- 5:3** napustiti vratarev prostor ako nije u posjedu lopte i sudjelovati u igri u polju za igru; ako to učini, vratar podliježe pravilima koja se primjenjuju na igrače u polju za igru (izuzev 8:5, Tumačenje, stavak 2.)
- Smatra se da je vratar napustio vratarev prostor u trenutku kad je bilo kojim dijelom tijela dodirnuo podlogu izvan vratareva prostora;
- 5:4** napustiti vratarev prostor s loptom koju nema pod nadzorom i nastaviti igru u polju za igru.

Vrataru **nije dopušteno**:

- 5:5** u pokušaju obrane ugrožavati suparničke igrače (8:3, 8:5 Tumačenje i 13:1 b);
- 5:6** napustiti vratarev prostor s loptom koju ima pod nadzorom; u protivnom bit će dosuđeno slobodno bacanje za suparničku momčad (prema 6:1, 13:1a i 15:7, stavak 3.), ako su prije toga sudci dali znak za vratarevo bacanje/izbacivanje; ako nisu, vratarevo se bacanje/izbacivanje jednostavno ponavlja (15:7, stavak 2.); obratite pozornost na dodatna objašnjenja u Pravilu 15:7, ako vratar ispusti loptu izvan vratareva prostora nakon što je prešao crtu s loptom u posjedu;
- 5:7** ako se nalazi unutar vratareva prostora dodirnuti loptu koja leži ili se kotrlja po tlu izvan vratareva prostora (6:1, 13:1a);
- 5:8** unijeti loptu u vratarev prostor dok ona leži ili se kotrlja po tlu izvan vratareva prostora (6:1, 13:1a);
- 5:9** vratiti se s loptom iz polja za igru u vratarev prostor (6:1,13:1a);
- 5:10** dodirivati loptu stopalom ili potkoljenicom dok se kreće prema polju za igru (13:1a);
- 5:11** prekoračiti vratarevu graničnu crtu (crtu na četiri metra) ili njezinu projekciju na objema stranama prije nego je lopta napustila ruku pučača sedmerca (14:9).

TUMAČENJE

Sve dok vratar jednom nogom stoji na tlu iza vratareve granične crte ili na njoj, dopušteno mu je drugu nogu ili neki drugi dio tijela micati u zraku iznad te crte.

Pravilo **6. VRATAREV PROSTOR**

- 6:1** U vratarev je prostor dopušteno ući samo vrataru (*vidi i 6:3*). Igrač u polju stupio je u vratarev prostor kad ga dodirne bilo kojim dijelom tijela, uključujući i crtu vratareva prostora.
- 6:2** Kad igrač iz polja za igru stupi u vratarev prostor dosuđuje se:
- a) vratarevo bacanje/izbacivanje**, ako napadač stupi u vratarev prostor s loptom u posjedu ili stupi u prostor bez lopte, ali stekne prednost pred suparnikom (*12:1*);
  - b) slobodno bacanje**, ako branič stupi u vratarev prostor bez lopte i time ostvari prednost, ali ne spriječi očitom prigodu za pogodak (*13:1b i 8:7f*);
  - c) sedmerac**, kad branič stupi u vratarev prostor i time spriječi očitom prigodu za pogodak (*14:1a*).

Radi primjene ovog pravila, **ulazak u vratarev prostor** ne znači samo dodirivanje crte vratareva prostora, već i očit igračev iskorak u vratarev prostor.

- 6:3** Ulazak se u vratarev prostor ne kažnjava:
- a) ako igrač stupi u vratarev prostor nakon što je igrao loptom, sve dok time suparnika ne dovede u nepovoljan položaj;
  - b) ako igrač stupi u vratarev prostor bez lopte i time ne ostvari nikakvu prednost.
- 6:4** Smatra se da je lopta **izvan igre** kad vratar rukama nadzire loptu u svom vratarevu prostoru (*12:1*). Lopta mora biti vraćena u igru vratarevim bacanjem/izbacivanjem (*12:2*);
- 6:5** *Ako se lopta kotrlja kroz vratarev prostor, smatra se da je i dalje **u igri** i u posjedu vratareve momčadi i jedino vratar smije njome igrati. Vratar **smije** podići loptu i time je lopta **izvan igre** i vratiti je u igru sukladno pravilima 6:4 i 12:1 (*vidi i 6:7b*). Ako loptu koja se kotrlja u vratarevu prostoru dodirne vratarev suigrač, dosuđuje se slobodno bacanje (*13:1a i 14:1a u svezi s Objašnjenjem broj 6c*); igra se nastavlja vratarevim bacanjem/izbacivanjem (*12:1c*) ako ju je dirao suparnički igrač.*

Lopta je **izvan igre** čim ostane ležati u vratarevu prostoru (*12:1b*). *Tada je ona u posjedu vratareve momčadi i jedino vratar smije njome igrati. Vratar je **mora** vratiti u igru vratarevim bacanjem/izbacivanjem sukladno pravilima 6:4 i 12:2 (*vidi i 6:7b*). Ako je loptu dodirivao bilo koji igrač obiju momčadi dok je bila **izvan igre** (*12:1, stavak 2. i 13:3*), i tada se mora izvesti vratarevo bacanje/izbacivanje.*

Dopušteno je igrati loptom koja je u zraku iznad vratareva prostora, sve dok se igra u skladu s Pravilom 7:1 i 7:8.

- 6:6** Igra se nastavlja vratarevim bacanjem/izbacivanjem prema Pravilu 6:4-5 ako branič dodiruje loptu u pokušaju obrane, a nakon toga je uhvati vratar ili ostane unutar vratareva prostora.
- 6:7** Ako igrač odigra loptom u svoj vratarev prostor, valja dosuditi:
- a) **pogodak**, ako je lopta ušla u vrata;
  - b) **slobodno bacanje**, ako je lopta završila u vratarevu prostoru ili ako vratar loptu dodirne a ona ne uđe u vrata (13:1a-b);
  - c) **ubacivanje**, ako lopta prijeđe preko vrata ili crta izvan vrata (11:1);
  - d) **igra se nastavlja**, ako lopta prođe kroz vratarev prostor u prostor za igru a vratar je ne dodirne.
- 6:8** Lopta koja se iz vratareva prostora vrati u polje za igru ostaje u igri.

Pravilo **7. IGRANJE LOPTOM I PASIVNA IGRA****IGRANJE LOPTOM****Dopušteno je:**

- 7:1** bacati, hvatati, zaustavljati, gurati ili udarati po lopti koristeći se dlanovima s ispruženim prstima i šakama, rukama, glavom, trupom, bedrima i koljenima;
- 7:2** držati loptu najviše tri sekunde, i ako leži na tlu (13:1a);
- 7:3** učiniti najviše tri koraka držeći loptu (13:1a), a korak je učinjen:
- kad igrač koji stoji objema nogama na tlu podigne jednu nogu i nakon toga je spusti ili pomakne nogu s jednog mjesta na drugo mjesto;
  - kad igrač dodiruje tlo samo jednom nogom, uhvati loptu i potom dodirne tlo drugom nogom;
  - kad igrač nakon skoka doskoči na tlo samo jednom nogom, a potom se odrazi istom nogom ili dodirne tlo drugom nogom;
  - kad igrač nakon skoka objema nogama istodobno doskoči na tlo, a potom podigne jednu nogu i spusti je ili pomakne nogu s jednog mjesta na drugo mjesto.

TUMAČENJE

U skladu je s Pravilima igre ako igrač s loptom padne na pod, kliže se i nakon toga ustane i nastavi igrati loptom. Isto vrijedi i kad se igrač baci za loptom, stavi je pod nadzor, ustane i nastavi njome igrati.

- 7:4** loptu iz mjesta ili u trku
- jednom odbiti loptu od tla i ponovo je uhvatiti jednom rukom ili objema rukama;
  - jednom rukom više puta odbiti loptu od tla (voditi loptu) i nakon toga je uhvatiti ili podići jednom rukom ili objema rukama;
  - kotrljati loptu po tlu jednom rukom i nakon toga je uhvatiti ili podići jednom rukom ili objema rukama;

Čim se potom lopta uhvati jednom rukom ili objema rukama, njome se mora ponovo odigrati najkasnije nakon triju sekunda ili nakon triju koraka (13:1a).

Odbijanje ili vođenje lopte smatra se započetim kad igrač dodiruje loptu bilo kojim dijelom tijela i usmjerava je prema tlu.

Ako je lopta dodirnula nekoga drugog igrača ili vrata, igraču je dopušteno ponovno odbijanje ili vođenje lopte (14:6).

- 7:5** premještati loptu iz jedne ruke u drugu ruku;

7:6 odigrati loptom iz klečećega, sjedećega ili ležećega stava. To znači da je dopušteno izvesti bacanje (npr. slobodno bacanje) iz tog stava ako su zadovoljeni uvjeti iz Pravila 15:1, uključujući i uvjet da dio jedne noge mora biti u stalnom doticaju s podlogom.

Nije dopušteno:

7:7 dodirnuti loptu više od jedanput ako ona u međuvremenu nije dodirnula tlo, drugog igrača ili vrata (13:1a);

Dodirivanje se lopte više od jedanput, međutim, ne kažnjava ako je igrač nespretno s loptom, primjerice kad ne uspije odmah smiriti loptu koju pokušava zaustaviti ili uhvatiti.

7:8 dodirivati loptu potkoljenicom ili stopalom osim kad igrača u te dijelove tijela loptom pogodi suparnički igrač (13:1a-b i 8:7e);

7:9 igra se nastavlja kad lopta dodirne sudca na igralištu;

7:10 Ako igrač koji vodi loptu jednom nogom ili objema nogama stupi izvan prostora za igru (dok je lopta još u prostoru za igru) da primjerice, zaobiđe braniča, dosuđuje se slobodno bacanje za suparničku momčad (13:1a).

Ako igrač momčadi koja je u posjedu lopte namjerno iziđe izvan prostora za igru, sudci moraju upozoriti igrača da se vrati u igralište. Ako igrač to ne učini ili taj čin ponovi ista momčad, treba dosuditi slobodno bacanje za suparničku momčad (13:1a), bez ponovnog upozorenja. Taj čin nema za posljedicu dosuđivanje osobne kazne prema pravilima 8 i 16.

PASIVNA IGRA

7:11 Momčadi nije dopušteno zadržavati loptu u posjedu bez očitog napada ili pokušaja pucanja na vrata. To se odnosi i na ponovljeno otezanje izvedbom početnog bacanja, slobodnog bacanja, vratareva bacanja/izbacivanja i ubacivanja momčadi koja je u posjedu lopte (*Objašnjenje broj 4*). To se smatra pasivnom igrom, koja se kažnjava slobodnim bacanjem protiv momčadi koja je bila u posjedu lopte, osim ako ne prestane htijenje za pasivnom igrom (13:1a).

Slobodno se bacanje izvodi s mjesta na kojem je lopta bila u trenutku prekida igre.

7:12 Kad se prepozna pasivna igra, pokazuje se znak upozorenja rukom (*znak broj 17*). Time se daje mogućnost momčadi u napadu da promijeni način napada kako bi spriječila oduzimanje lopte. Ako se način napada ne promijeni ni nakon znaka upozorenja, ili ako nije pucano na vrata, dosuđuje se slobodno bacanje protiv momčadi koja je u posjedu lopte (*Objašnjenje broj 4*).

Ponekad sudci mogu dosuditi slobodno bacanje protiv momčadi u napadu bez prethodnog znaka upozorenja za pasivnu igru, primjerice kad igrač namjerno ne želi doći u očitu prigodu za pogodak.

Pravilo **8. PREKRŠAJI I NEŠPORTSKO PONAŠANJE****DOPUŠTENE RADNJE****8:1 Dopušteno je:**

- a) korištenje dlana s ispruženim prstima za igranje loptom koja je izvan ruku drugog igrača;
- b) povijenim rukama biti u tjelesnom doticaju sa suparnikom, nadzirati ga i slijediti na taj način;
- c) tijelom blokirati suparnika u borbi za položaj.

Tumačenje

Pod blokiranjem se podrazumjeva sprječavanje kretanja suparnika u slobodan prostor. Postavljanje bloka, zadržavanje u bloku i oslobađanje od bloka mora, načelno, biti učinjeno na pasivan način glede odnosa spram suparnika (vidi, međutim, 8:2 b).

PREKRŠAJI KOJE OBIČNO NE TREBA KAZNITI (uzeti u obzir, međutim, mjerila za donošenje odluka u skladu s Pravilom 8:3 a-d)**8:2 Nije dopušteno:**

- a) istrgnuti ili izbiti loptu suparniku iz ruka;
- b) blokirati suparnika rukama, dlanovima s ispruženim prstima, nogama, ili koristiti se bilo kojim dijelom tijela za njegovo pomicanje ili odgurivanje u stranu, što uključuje i ugrožavanje suparnika laktom kako na mjestu, tako i u kretanju;
- c) držati suparnika (za tijelo ili dres), čak i ako on, usprkos prekršaju, nastavlja igrati;
- d) natrčavati ili naskakivati na suparnika.

PREKRŠAJI KOJE VALJA KAZNITI PREMA PRAVILU 8:3-6

8:3 Prekršaji u kojima je igra igrača uglavnom ili isključivo usmjerena na suparnikovo tijelo mora za posljedicu imati osobnu kaznu. To znači da, osim dosudbe slobodnog bacanja ili sedmerca, prekršitelja treba postupno kazniti, počevši opomenom (16:1), a zatim isključenjem na dvije minute (16:3 b) i diskvalifikacijom (16:6 d).

Za teže prekršaje postoje tri razine kažnjavanja, koje se zasnivaju na ovim mjerilima:

- prekršaji koje treba kazniti izravnim isključenjem na dvije minute (8:4);
- prekršaji koje treba kazniti diskvalifikacijom (8:5);
- prekršaji koje treba kazniti diskvalifikacijom uz obvezatnu pisanu prijavu (8:6).

MJERILA ZA DONOŠENJE ODLUKA

Za prosudbu koja je kazna primjerena pojedinom prekršaju treba primjenjivati ova mjerila, spajajući ih ovisno o okolnostima:

- a) položaj igrača koji je učinio prekršaj (čeonni položaj, sa strane ili odostraga);
- b) dio tijela u koji je usmjerena nedodopuštena igra (trup, pucačka ruka, noga, glava, grkljan, vrat);
- c) snaga prekršaja (nedopuštene akcije, i / ili prekršaj nad suparnikom koji je u punom trku);
- d) učinak nedopuštene radnje:
  - utjecaj na nadzor nad tijelom i loptom;
  - smanjenje ili sprječavanje mogućnosti kretanja (pokretljivosti);
  - sprječavanje nastavka igre.

Pri prosudbi prekršaja bitne su i ostale okolnosti tijekom utakmice (npr. pucanje na vrata, utrčavanje u slobodan prostor, puni trk).

PREKRŠAJI KOJE VALJA KAZNITI IZRAVNIM ISKLJUČENJEM NA DVIJE MINUTE

8:4 Za neke je prekršaje kazna izravno isključenje na dvije minute, bez obzira je li igrač već bio opomenut.

To posebice vrijedi za one prekršaje pri kojima se igrač koji ih čini ne obazire na opasnost u koju dovodi suparnika (8:5 i 8:6). Uzimajući u obzir mjerila za donošenje odluka prema Pravilu 8:3, kao primjeri tih prekršaja mogu biti:

- a) prekršaji načinjeni veliko silinom ili nad suparnikom koj je u brzom trku;
- b) dugotrajno držanje ili povlačenje suparnika na tlo;
- c) prekršaji u predjelu glave, grkljana i vrata;
- d) snažan udarac u tijelo ili po pucačkoj ruci;
- e) pokušaj da se suparnik izbac iz ravnoteže (npr., hvatajući ga dok je u skoku za nogu/stopalo; 8:5a);
- f) natrčavanje ili naskakivanje na suparnika velikom brzinom

PREKRŠAJI KOJE VALJA KAZNITI DISKVALIFIKACIJOM

8:5 Igrača koji napada suparnika na način opasan po njegovo zdravlje valja diskvalificirati (16:6a). Osobita je opasnost po suparnikovo zdravlje velika žestina prekršaja ili činjenica da je suparnik potpuno nespreman za prekršaj i zbog toga bespomoćan da se zaštiti (8:5 Tumačenje).

Osim mjerila u skladu s Pravilom 8:3 i 8:4, valja primijeniti i ova mjerila za donošenje odluka:

- a) trenutačan gubitak nadzora nad tijelom pri trčanju ili skakanju, ili pucanju;

- b) posebice nasilna radnja nad suparnikovim tijelom, napose usmjerena prema licu, grkljanu ili vratu (žestina tjelesnog dodira);
- c) počinitelj bezobziran odnos spram suparnika pri činidbi prekršaja.

Tumačenje

Čak i prekršaj koji je nastao zbog laganog dodira može biti vrlo opasan i prouzročiti suparniku ozbiljnu ozljedu kad je on u skoku ili u trku pa se ne može zaštititi. Prosudba o dosuđivanju diskvalifikacije u tim okolnostima ne zasniva se samo na silini tjelesnog dodira, već i na opasnosti koja vreba iz tih prekršaja.

To vrijedi i kad vratar napusti vratarev prostor radi prekida dodavanja suparnikâ. Vratar pritom mora paziti da njegovo igranje ne preraste u prekršaj opasan po suparnikovo zdravlje.

Vratar će biti diskvalificiran ako:

- a) dođe u posjed lopte a pri kretanju se sudari sa suparnikom;
- b) ne uspije staviti loptu pod nadzor a sudari se sa suparnikom.

Ako su sudci uvjereni da bi u navedenim okolnostima, da nije bilo nedopuštene vratareve igre, suparnik došao u posjed lopte, dosudit će sedmerac.

DISKVALIFIKACIJA ZBOG POSEBICE BEZOBZIRNE, POSEBICE OPASNE, ZLONAMJERNE ILI RADNJE S NAKANOM (uz pisanu prijavu)

8:6 Ako sudci ustanove da je igračeva radnja posebice bezobzirna, posebice opasna, zlonamjerna ili s nakanom, moraju nakon utakmice podnijeti pisanu prijavu kako bi mjerodavno tijelo moglo odlučiti o daljnjim mjerama.

Pokazatelji i posebna obilježja koja mogu poslužiti kao mjerilo odlučivanja, osim onih u Pravilu 8:5, jesu:

- a) posebice bezobzirna ili posebice opasna radnja;
- b) zlonamjerna ili radnja s nakanom koja ni na koji način nije vezana uz stanje u igri.
- c)

TUMAČENJE

Ako je prekršaj prema Pravilu 8:5 ili 8:6 učinjen u posljednjoj minuti utakmice u svrhu sprječavanja postizanja pogotka, smatra se da prema Pravilu 8:10d taj prekršaj spada u vrlo grubo nešportsko ponašanje i kažnjava se sukladno tomu.

NEŠPORTSKO PONAŠANJE KOJE VALJA KAZNITI PREMA PRAVILU 8:7-10

Nešportskim se ponašanjem smatraju svi čini izrečeni ili učinjeni koji nisu u duhu športskog ozračja. To vrijedi i za igrače i za službene osobe obiju momčadi kako u polju za igru, tako i izvan njega. Kažnjavanje nešportskoga, gruboga nešportskog i vrlo gruboga nešportskog ponašanja zasniva se na četiri različite razine učinjenih prekršaja:

- radnje koje se kažnjavaju postupno (8:7);
- radnje koje se kažnjavaju izravnim isključenjem na dvije minute (8:8);
- radnje koje se kažnjavaju diskvalifikacijom (8:9);
- radnje koje se kažnjavaju diskvalifikacijom i pisanom prijavom (8:10).

NEŠPORTSKO PONAŠANJE KOJE VALJA POSTUPNO KAZNITI

8:7 Dolje navedene radnje, od a do f, primjeri su nešportskog ponašanja koje se postupno kažnjava, počevši opomenom (16:1 b):

- a) prigovori na odluke sudaca, riječima ili činima, uzrokovani pojedinim odlukama sudaca;
- b) uznemiravanje suparnika ili suigrača riječima ili gestama, ili ometanje suparnika vikom;
- c) ometanje izvedbe nekog suparnikova bacanja, nepoštivanjem razmaka od tri metra ili na neki drugi način;
- d) pokušaj da se glumom obmanu suci kako bi pogriješno prosudili akcije suparnikâ ili pretjerivanje glede učinka akcija suparnikâ kako bi se iznudilo dosuđivanje predaha (time-outa) ili nezasluženo kažnjavanje suparnikâ;
- e) učinkovito blokiranje udarca ili dodavanje stopalom ili potkoljenicom; potpuno refleksni pokreti, npr. skupljanje nogu, ne kažnjavaju se (7:8);
- f) opetovani ulazak u vratarev prostor iz taktičkih razloga.w43

NEŠPORTSKO PONAŠANJE KOJE VALJA KAZNITI IZRAVNIM ISKLJUČENJEM NA DVIJE MINUTE

8:8 Prekršaje nešportskog ponašanja koji se po svojoj naravi čine žešćima, valja kazniti izravnim isključenjem na dvije minute, bez obzira je li igrač ili dužnosnik već ranije bio opomenuti. To uključuje:

- a) prosvjede vikom i snažnim gestama ili izazovno ponašanje;
- b) ako igrač s loptom, protiv čije je momčadi dosuđeno neko bacanje, odmah ne ispusti ili ne stavi loptu na tlo, kako bi suparnik mogao njome neometano igrati;
- c) ometanje pristupa lopti koja je otišla u prostor za zamjene igrača

GRUBO NEŠPORTSKO PONAŠANJE KOJE VALJA KAZNITI DISKVALIFIKACIJOM

8:9 Oblici nešportskog ponašanja koji se smatraju grubim nešportskim ponašanjem moraju se kazniti diskvalifikacijom. Primjeri su takvog ponašanja:

- a) izazovno udaranje i bacanje lopte u stranu nakon odluke sudaca;
- b) ako vratar napadno ne želi braniti pri pucanju sedmerca;
- c) namjerno gađanje suparnika loptom tijekom prekida igre vrlo snažno i s male udaljenosti; takav se prekršaj smatra vrlo grubim nešportskim ponašanjem prema Pravilu 8:6;
- d) kad pucač sedmerca pogodi vratara loptom u glavu a vratar nije micao glavom u smjeru lopte;
- e) kad izvođač slobodnog bacanja pogodi braniča loptom u glavu a branič nije micao glavom u smjeru lopte;
- f) igračeva osveta nakon što je nad njim učinjen prekršaj.

TUMAČENJE

Pri pucanju sedmerca ili izvedbi slobodnog bacanja igrač mora paziti da ne ugrozi vratara ili braniča.

DISKVALIFIKACIJA ZBOG VRLO GRUBOGA NEŠPORTSKOG PONAŠANJA (uz pisanu prijavu)

8:10 Ako sudci prosude da je igrač učinio prekršaj vrlo gruboga nešportskog ponašanja, moraju nakon utakmice podnijeti pisanu prijavu kako bi mjerodavno tijelo odlučilo o daljnjim mjerama.

Kao primjeri mogu poslužiti ove radnje:

- a) vrijeđanje ili prijetnja sudcu, mjeritelju vremena/zapisničaru, nadzorniku suđenja, službenomu klupskom predstavniku, igraču, gledatelju; to se može činiti riječima ili činima (npr., izrazom lica, gestama, govorom tijela ili tjelesnim dodirrom);
- b) (I.) kad klupska službena osoba ometa igru kako u polju za igru, tako i iz prostora za zamjene igrača, ili (II) ako igrač spriječi očitu prigodu za pogodak nedopuštenim ulaskom u polje za igru (4:6) ili iz prostora za zamjene igrača;
- c) ako u posljednjoj minuti utakmice, dok lopta nije u igri, igrač ili službena osoba sprječava ili zadržava suparnika pri izvedbi bacanja kako bi ga onemogućila da puca na vrata ili da dođe u očitu prigodu za pogodak; to se smatra vrlo grubim nešportskim ponašanjem i odnosi se na bilo koji oblik

ometanja (npr. onemogućavanje kretanja, prekid dodavanja, ometanje primanja lopte, neostavljanje lopte);

- d) ako u posljednjoj minuti utakmice, dok je lopta u igri, suparnik radnjama opisanim u Pravilu 8:5 i 8:6 spriječi momčad koja je u posjedu lopte da puca na vrata ili da dođe u očitu prigodu za pogodak; za to nije dostatna samo diskvalifikacija prema Pravilu 8:5 i 8:6; već se mora podnijeti i pisana prijava.

Pravilo **9. POGODAK**

9:1 Pogodak je postignut kad lopta čitavim obujmom prijeđe **crtu vrata** (vidi sliku 4.), ako prije ili tijekom udarca pučač, njegovi suigrači ili službene osobe nisu učinili prekršaj. Sudac na crti izvan vrata dvama kratkim zvižducima i znakom broj 12 rukom potvrđuje da je pogodak postignut.

Postizanje pogotka treba dopustiti ako je branič prekršio Pravila a lopta je ipak ušla u vrata.

Pogodak se ne smije priznati ako su sudci, mjeritelj vremena ili delegat prekinuli igru prije nego je lopta cijelim obujmom prešla **crtu vrata**.

Pogodak treba priznati za suparnika ako je igrač ubacio loptu u vlastita vrata, osim kad vratar izvodi vratarevo bacanje/izbacivanje (12:2, stavak 2.).

TUMAČENJE

Mora se dosuditi pogodak ako let lopte u vrata spriječi netko ili nešto što ne sudjeluje u igri (gledatelj, itd.) a sudci su uvjereni da bi lopta, inače, nedvojbeno ušla u vrata.

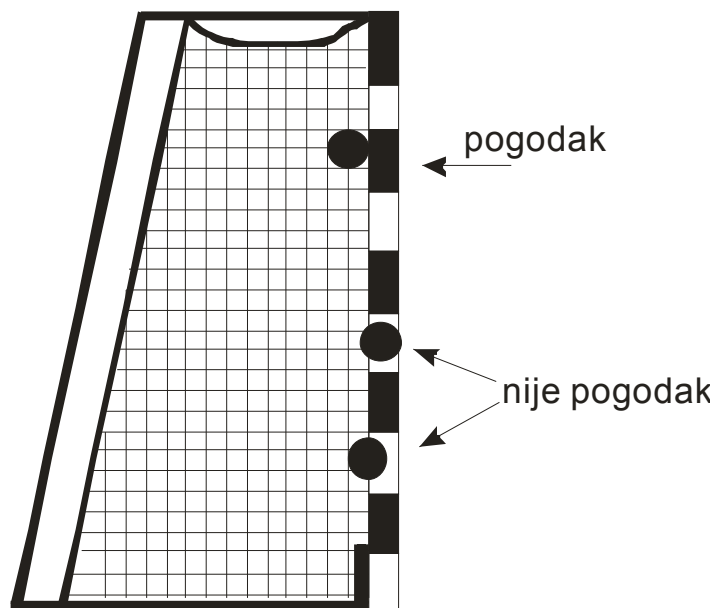
9:2 Pogodak se ne smije poništiti ako su ga sudci dosudili i zviždali za početno bacanje (vidi Tumačenje Pravila 2:9).

Sudci moraju dati nedvosmislen znak da priznaju pogodak ako se nakon postizanja pogotka i prije znaka za početno bacanje oglasio zvučni znak za kraj poluvremena ili utakmice početno (bacanje se bacanje ne izvodi).

TUMAČENJE

Pogodak koji su sudci priznali treba odmah biti objavljen na semaforu.

9:3 Momčad koja je postigla više pogodaka od suparnika, pobjednik je. Utakmica je neodlučena ako obje momčadi imaju isti broj pogodaka ili nisu postigle ni po jedan pogodak (vidi 2:2).

Slika 4. **POGODAK**

Pravilo **10. POČETNO BACANJE**

10:1 Na početku utakmice početno bacanje izvodi momčad koja je dobila ždrijeb i izabrala loptu. Suparnička momčad ima pravo izabrati stranu. Ako momčad koja je dobila ždrijeb izabere stranu, suparnička momčad izvodi početno bacanje.

Na početku drugog poluvremena momčadi zamjenjuju strane. Početno bacanje u drugom poluvremenu izvodi momčad koja nije imala početno bacanje na početku utakmice.

Nanovo se ždrijeba prije početka svakog produžetka i sve odredbe Pravila 10:1 primjenjuju se i tijekom produžetaka.

10:2 Nakon svakog pogotka igra se nastavlja početnim bacanjem momčadi koja je primila pogodak (vidi, ipak, 9:2, stavak 2.).

10:3 Početno se bacanje izvodi u bilo kojem smjeru sa središta igrališta (uz dopušteni odmak od oko 1,5 metar sa svake strane središta). Označava se zviždukom, nakon kojega se bacanje mora izvesti u roku od tri sekunde (13:1a, 15:7, stavak 3.). Izvođač početnog bacanja bar jednom nogom mora stajati na središnjoj crti, a druga mu noga mora biti na crti ili iza središnje crte u njegovu polju (15:6) te se mora zadržati u tom položaju dok lopta ne napusti njegovu ruku (13:1a, 15:7, stavak 3., a vidi i Objašnjenje broj 5).

Suigrači izvoditelja početnog bacanja ne smiju prijeći središnju crtu prije sudčeva zvižduka (15:6).

10:4 Pri početnom bacanju na početku svakog poluvremena (uključujući i početak svakog dijela produžetaka) svi igrači moraju biti na svojoj polovini igrališta.

Pri početnom bacanju nakon pogotka suparnički igrači smiju biti na objema polovinama igrališta.

U obama primjerima suparnički igrači moraju biti najmanje tri metra udaljeni od izvođača početnog bacanja (15:4, 15:9, 8:7c).

Pravilo **11. UBACIVANJE**

- 11:1** Ubacivanje se dosuđuje kad lopta cijelim obujmom prijeđe uzdužnu crtu ili kad branič u polju posljednji dodirne loptu prije nego ona izađe iz igrališta preko vrata ili crta izvan vrata.
Dosuđuje se i kad lopta dodirne strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:2** Ubacivanje bez sudčeva zvižduka (15:5b) izvodi momčad čiji igrač nije posljednji dodirnuo loptu prije nego je izašla iz igrališta pored ili preko vrata ili dodirnula strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:3** Ubacuje se s mjesta na kojem je lopta prešla uzdužnu crtu; ako je pak prešla preko vrata ili crta izvan vrata sa sjecišta uzdužne crte s crtom izvan vrata na strani gdje je lopta izašla. Ako se ubacivanje izvodi jer je lopta dodirnula strop ili predmete obješene iznad prostora za igru, lopta se ubacuje s najbližeg mjesta na uzdužnoj crti u odnosu na mjesto gdje je lopta dotaknula strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:4** Igrač koji izvodi bacanje mora jednom nogom stajati na uzdužnoj crti (15:6) i zadržati se u pravilnom položaju dok lopta ne napusti njegovu ruku (15:7, stavak 2. i 3., 13:1a). Nije propisano gdje mora biti druga noga.
- 11:5** Pri ubacivanju suparnički igrači ne smiju prići izvođaču bliže od tri metra, (15:4, 15:9 i 8:7c).

Braničima je dopušteno stajati neposredno ispred crte vlastitog vratareva prostora pa i onda kad je taj razmak manji od tri metra.

Pravilo **12. VRATAREVO BACANJE (izbacivanje)**

12:1 Vratarevo se bacanje/izbacivanje dosuđuje :

- a) kad igrač suparničke momčadi uđe u vratarev prostor i prekrši Pravilo 6:2a;
- b) kad vratar ima loptu pod nadzorom u vratarevu prostoru ili ona leži na tlu vratareva prostora (4-5);
- c) kad igrač suparničke momčadi dira loptu koja se kotrlja u vratarevu prostoru (6:5, stavak 1.), ili
- d) kad lopta prijeđe preko vrata ili crta izvan vrata a posljednji ju je dotaknuo vratar ili igrač suparničke momčadi.

To će reći da je u svim tim primjerima lopta izvan igre. Igru treba nastaviti vratarevim bacanjem/izbacivanjem(13:3) i kad povredu Pravila učini vratar suigrač nakon što je vratarevo bacanje/izbacivanje bilo označeno i prije nego što je ono izvedeno.

12:2 Vratarevo bacanje/izbacivanje izvodi vratar, bez sudčeva zvižduka (ipak, 15:5b), iz vratareva prostora preko crte vratareva prostora.

Vratarevo se bacanje/izbacivanje smatra izvedenim kad lopta kojom je igrao vratar cijelim svojim obujmom prijeđe crtu vratareva prostora.

Igračima je suparničke momčadi dopušteno biti neposredno ispred crte vratareva prostora, ali im nije dopušteno dirati loptu prije nego cijelim svojim obujmom prijeđe crtu vratareva prostora (15:4, 15:9, 8:7c).

Pravilo **13. SLOBODNO BACANJE****Dosudba slobodnog bacanja**

13:1 Načelno, sudci prekidaju igru i nastavljaju je slobodnim bacanjem za suparničku momčad kad:

- a) momčad koja je u posjedu lopte povrijedi Pravila, što za posljedicu mora imati oduzimanje lopte (4:2-3, 4:5-6, 5:6-10, 6:5, 6:7b, 7:2-4, 7:7- 8, 7:10, 7:11-12, 8:2,10:3, 11:4, 13:7,14:4-7, 15:7, stavak 1. i 15:8);
- b) suparnik povrijedi Pravila i zbog toga momčad koja je bila u posjedu lopte izgubi loptu (4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 6:7b, 7:8, 8:2).

13:2 Sudci moraju omogućiti razvoj igre suzdržavajući se od preuranjenog prekida igre dosudbom slobodnog bacanja.

To podrazumijeva da prema Pravilu 13:1a sudci ne moraju dosuditi slobodno bacanje odmah nakon prekršaja koji je učinila momčad u napadu ako je momčad u obrani uspjela doći u posjed lopte.

Isto tako, prema Pravilu 13:1b, sudci ne bi smjeli posredovati sve dok nije očito da će momčad u napadu izgubiti loptu ili ne će moći nastaviti napad zbog prekršaja koji je učinila momčad u obrani..

Ako treba izreći osobnu kaznu zbog povrede Pravila, sudci smiju odmah prekinuti igru ako time ne oduzimaju prednost momčadi čiji igrači nisu učinili prekršaj. U suprotnom, izricanje kazne treba odgoditi do svršetka akcije koja je u tijeku.

Pravilo 13:2 ne primjenjuje se zbog prekršaja Pravila 4:2-3 ili 4:5-6, kad se igra mora odmah prekinuti, ako je posredovao mjeritelj vremena.

13:3 Ako se prekršaj koji bi uobičajeno prouzročio slobodno bacanje prema Pravilu 13:1 a-b dogodi dok je lopta izvan igre, igra se nastavlja bacanjem sukladno okolnosti zbog koje je bila prekinuta.

13:4 Kao dopuna okolnostima navedenim u Pravilu 13:1a-b, slobodnim se bacanjem nastavlja igra i onda kad je bila prekinuta (dok je lopta bila u igri) iako se nije dogodila povreda Pravila:

- a) momčad koja je bila u posjedu lopte prije prekida igre, u nastavku igre i dalje je u posjedu lopte;

b) ako ni jedna momčad nije bila u posjedu lopte, lopta se dodjeljuje onoj momčadi koja je bila u posjedu lopte prije prekida igre.

13:5 Ako se dosudi slobodno bacanje protiv momčadi koja je u posjedu lopte u trenutku sudčeva zvižduka, igrač koji ima loptu mora je smjesta ispustiti ili je spustiti na tlo da se njome može odmah igrati (8:8 b).

Izvedba slobodnog bacanja

13:6 Slobodno se bacanje izvodi bez sudčeva zvižduka (15:5b), načelno, s mjesta na kojem je učinjen prekršaj. Postoje i iznimke od tog načela.

U okolnostima opisanim u Pravilu 13:4a-b, slobodno se bacanje izvodi nakon sudčeva zvižduka, načelno, s mjesta na kojem je lopta bila u trenutku kad je učinjen prekršaj.

Ako sudac ili nadzornik (MRS-ov/IHF-ov, kontinentalnog saveza ili saveza zemlje članice) prekine igru zbog prekršaja koji je učinio igrač ili službena osoba momčadi u obrani koji zahtijeva upozorenje ili osobnu kaznu, tada se slobodno bacanje izvodi s mjesta na kojem je lopta bila u trenutku prekida igre, ako je to povoljniji položaj od onoga na kojem se prekršaj dogodio.

Ista iznimka kao u prethodnom stavku primjenjuje se i kad mjeritelj vremena prekine igru zbog povrede Pravila 4:2-3 ili 4:5-6.

Kako je navedeno u Pravilu 7:11, slobodno se bacanje zbog pasivne igre izvodi s mjesta na kojem je lopta bila kad je igra bila prekinuta.

Bez obzira na osnovna načela i postupke koji su navedeni u prethodnim člancima, slobodno se bacanje nikada ne snije izvesti unutar vratareva prostora momčadi koja ga izvodi ili iza crte slobodnog bacanja suparničke momčadi.

U svim okolnostima kad je mjesto izvedbe, u skladu s prethodnim člancima, unutar navedenog prostora, mjesto se izvedbe slobodnog bacanja mora premjestiti na najbliži položaj izvan toga ograničenog područja.

TUMAČENJE

Ako se mjesto izvedbe slobodnog bacanja nalazi točno na crti slobodnog bacanja momčadi u obrani, tada se bacanje mora izvesti točno s mjesta prekršaja. Nadalje, što je udaljenost od crte slobodnog bacanja veća, veće je i dopušteno odstupanje od mjesta izvedbe slobodnog bacanja. Odstupanje se povećava najviše do tri metra, i to onda kad se slobodno bacanje izvodi ispred vratareva prostora momčadi koja izvodi slobodno bacanje.

Odstupanje koje je upravo objašnjeno ne odnosi se na povrede Pravila 13:5 ako je isto kažnjeno prema Pravilu 8:8b. Tada se slobodno bacanje mora izvesti točno s mjesta na kojem se prekršaj dogodio.

- 13:7** Igrači momčadi u napadu ne smiju dodirnuti ili prijeći crtu slobodnog bacanja suparničke momčadi prije nego je slobodno bacanje izvedeno. Vidi i posebna ograničenja u Pravilu 2:5.

Sudci moraju ispraviti položaj napadača koji se nalaze između crte slobodnog bacanja i crte vratareva prostora tijekom slobodnog bacanja ako nepravilan položaj utječe na razvoj igre (15:3 i 15:6). Slobodno se bacanje nakon toga izvodi nakon sudčeva zvižduka (15:5b). Isti se postupak primjenjuje (15:7, stavak 2.) ako netko od suigrača izvođača bacanja prijeđe crtu slobodnog bacanja (prije nego lopta napusti izvođačevu ruku) ako se bacanje izvodi bez sudčeva zvižduka.

Kad se slobodno bacanje izvodi nakon sudčeva zvižduka, a napadači dodiruju ili prelaze crtu slobodnog bacanja prije nego je lopta napustila izvođačevu ruku, mora se dosuditi slobodno bacanje za momčad u obrani (15:7, stavak 3., 13:1a).

- 13:8** Pri izvedbi slobodnog bacanja suparnički igrači moraju biti udaljeni najmanje tri metra od izvođača. Njima je, međutim, dopušteno stajati neposredno ispred crte vlastitog vratareva prostora ako se slobodno bacanje izvodi ispred njihove crte slobodnog bacanja. Ometanje se izvedbe slobodnog bacanja kažnjava sukladno pravilima 15:9 i 8:7c).

Pravilo 14. SEDMERAC**Dosudba sedmerca**

14:1 Sedmerac se dosuđuje zbog:

- a) nepropisnog sprječavanja u očitj prigodi za pogodak od igrača ili službene osobe suparničke momčadi, na cijeloj igrališnoj površini;
- b) neosnovanog zvižduka u očitj prigodi za pogodak;
- c) sprječavanja u očitj prigodi za pogodak po nekome tko ne sudjeluje u igri; npr. gledatelj uđe u prostor za igru ili zviždukom omete napadača (osim kad se primjenjuje Tumačenje Pravila 9:1). To se odnosi i na slučaj **više sile**, kao što je nestanak električne energije u trenutku kad se igrač našao u očitj prigodi za pogodak.

Što je očita prigoda za pogodak pogledaj u Objašnjenju broj 6.

14:2 Ako napadač zadrži potpuni nadzor nad loptom i tijelom unatoč povredi Pravila 14:1a, nema razloga za dosudbu sedmerca, čak i ako nakon toga igrač propusti postići pogodak.

U svakoj mogućoj prilici sudci se moraju suzdržati od dosudbe sedmerca prije nego što se uvjere da zbilja postoje uvjeti i da je nužno dosuditi tu kaznu. Ako napadač nastavi akciju i postigne pogodak unatoč braničevu prekršaju, očito je da ne postoji razlog za dosudbu sedmerca. U suprotnom, ako postane očigledno da je napadač izgubio loptu ili nadzor nad tijelom zbog prekršaja i da više nije u očitj prigodi za pogodak, dosuđuje se sedmerac.

14:3 Pri dosudbi sedmerca sudci mogu dati znak za predah (time-out) , ali samo zbog dužeg prekida, primjerice radi zamjene vratara ili izvođača bacanja, a odluka je o prekidu mjerenja trajanja vremena igre u duhu i prema mjerilima Objašnjenja broj 2.

Pucanje sedmerca

14:4 Sedmerac se puca izravnim udarcem na vrata unutar tri sekunde nakon zvižduka sudca u polju za igru (15:7, stavak 3., 13:1a).

- 14:5** Igrač koji puca sedmerac mora zauzeti položaj iza crte na sedam metara, ali najdalje jedan metar udaljen od crte na sedam metara (15:1, 15:6). Nakon zvižduka, izvođač ne smije dodirnuti ili prekoračiti crtu na sedam metara prije nego lopta napusti njegovu ruku (15:7, stavak 3., 13:1a).
- 14:6** Pucač ili njegovi suigrači ne smiju ponovo igrati loptom nakon pucanja sedmerca dok ona ne dotakne suparnika ili vrata (15:7, stavak 3., 13:1a).
- 14:7** Pri pucanju sedmerca pucačevi suigrači moraju biti ispred crte slobodnog bacanja dok lopta ne napusti njegovu ruku (15:3, 15:6). Ako tako ne bude, dosudit će se slobodno bacanje za suparničku momčad (15:7, stavak 3., 13:1a).
- 14:8** Pri pucanju sedmerca suparnici moraju biti ispred crte slobodnog bacanja i najmanje tri metra udaljeni od crte na sedam metara, sve dok lopta ne napusti pucačevu ruku. Inače će se sedmerac ponoviti ako pogodak nije bio postignut, ali se ne će izreći osobna kazna.
- 14:9** Sedmerac će se ponoviti, osim ako je pogodak postignut, ako je pri pucanju vratar prekoračio vratarevu graničnu crtu, tj. crtu na četiri metra (1:7, 5:11), prije nego je lopta napustila pucačevu ruku, ali se vrataru ne dosuđuje osobna kazna.
- 14:10** Nije dopuštena zamjena vratara ako je pucač sedmerca zauzeo pravilan položaj za pucanje s loptom u ruci. Svaki pokušaj zamjene vratara u tim okolnostima kaznit će se kao nešportsko ponašanje (8:7c, 16:1b i 16:3d).

Pravilo

15. OSNOVNE SMJERNICE ZA IZVEDBU BACANJA (početno bacanje, ubacivanje, vratarevo bacanje/izbacivanje, slobodno bacanje i sedmerac)

Izvođač

- 15:1** Prije izvedbe bacanja izvođač mora zauzeti pravilan položaj za pojedino bacanje. Lopta mora biti u izvođačevoj ruci (15:6).

Tijekom bacanja, osim kad je riječ o vratarevo bacanju/izbacivanju, izvođač mora dijelom noge biti u stalnom doticaju s podlogom prije nego što izbaciloptu. Drugu nogu smije uzastopce podizati i spuštati. (7:6). Izvođač mora ostati u pravilnom položaju do izbačaja lopte (15:7, stavak 2. i 3.).

- 15:2** Smatra se da je bacanje izvedeno kad lopta napusti izvođačevu ruku (12:2). Izvođač ne smije ponovo dodirnuti loptu ako njome nije igrao drugi igrač ili ako lopta nije dotaknula vrata (15:7 i 15:8). Vidi i dodatno ograničenje za okolnosti opisane u Pravilu 14:6.

Pogodak se može postići izravno iz svakog bacanja, osim izravnog pogotka u vlastita vrata (tzv. autogola), koji ne može biti postignut iz vratarevo bacanja/izbacivanja (*npr. ispuštanjem lopte u vlastita vrata*).

Suigrači izvođača bacanja

- 15:3** Suigrači moraju zauzeti položaje koje su propisani za pojedino bacanje (15:6). Igrači moraju zadržati pravilan položaj dok lopta ne napusti ruku izvođača bacanja, osim u primjeru opisanom u Pravilu 10:3, stavak 2.

Pri izvedbi bacanja lopta ne smije biti predana suigraču iz ruke u ruku, niti suigrač smije dodirnuti loptu (15:7, stavak 2. i 3.).

- 15:4** Braniči moraju zauzeti položaj koji je propisan za pojedino bacanje i zadržati ga dok lopta ne napusti izvođačevu ruku (15:9).

Ako neki branič zauzme nepravilan položaj tijekom početnog bacanja, ubacivanja ili slobodnog bacanja, a time napadače nije doveo u nepovoljan položaj za brzu izvedbu bacanja, sudci ne će ispraviti braničev položaj. Ako branič zauzimanjem nepravilnog položaja napadača dovede u nepovoljan položaj, sudci moraju ispraviti braničev položaj.

Zvižduk za nastavak utakmice

15:5 Sudci moraju dati znak za nastavak utakmice:

- a) uvijek prije izvedbe početnog bacanja (10:3) ili pucanja sedmerca (14:4);
- b) kad se izvodi ubacivanje, vratarevo bacanje/izbacivanje ili slobodno bacanje:
  - za nastavak nakon predaha (time-outa);
  - kad se slobodno bacanje izvodi sukladno Pravilu 13:4;
  - kad se oteže izvedbom bacanja;
  - nakon ispravka igračeva položaja;
  - nakon upozorenja i opomene.

Sudci mogu ako drže nužnim, a da bi razjasnili stanje, zviždukom dati znak za nastavak u bilo kojim drugim okolnostima.

Načelno, sudci ne moraju zvižditi za nastavak utakmice sve dok se poštuju zahtjevi o položaju igračâ tijekom bacanja sukladno Pravilu 15:1, 15:3 i 15:4. (*treba pogledati i 13:7, stavak 2. i 15:4, stavak 2.*). Ako sudac zviždukom dâ znak za nastavak utakmice izvedbom bacanja unatoč nepravilnom položaju, igraču je dopušteno utjecati na igru.

Nakon zvižduka bacanje mora biti izvedeno unutar tri sekunde.

Kazne

15:6 Prekršaji koje načine izvođač bacanja ili suigrači prije nego što je bacanje izvedeno, najčešće zauzimanjem nepravilnog položaja ili dodirivanjem lopte tijekom izvedbe, za posljedicu moraju imati ispravak nepravilnog položaja. (*vidi i 13:7, stavak 2.*).

15:7 Ako izvođač ili suigrači (15:1-3) tijekom izvedbe bacanja prekrše Pravila, posljedice će ponajprije ovisiti o tome je li bacanje izvedeno nakon zvižduka za nastavak.

Načelno, svaka se nepravilnost tijekom izvedbe bacanja, a da prije toga nije zviždukom dat znak za nastavak igre, mora ispraviti i ponoviti bacanje nakon zvižduka. Ovdje se primjenjuje zamisao o prednosti, sukladno Pravilu 13:2. Ako izvođačeva momčad izgubi loptu odmah nakon nepravilne izvedbe bacanja, smatra se jednostavno da je bacanje izvedeno i igra se nastavlja.

Načelno, valja kazniti prekršaje koji se dogode nakon zvižduka za nastavak igre. To se odnosi, primjerice, na izvođača koji skoči pri izvedbi bacanja, zadrži loptu duže od tri sekunde ili zauzme nepravilan položaj prije nego je izveo bacanje. Primjenjuje se i kad suigrač dođe u nepravilan položaj nakon zvižduka za izvedbu bacanja a prije nego je lopta napustila izvođačevu ruku (upamti i 10:3, stavak 2.).

Zbog toga se bacanje oduzima i dosuđuje slobodno bacanje (13:1a) za suparničku momčad na mjestu prekršaja (*pogledaj, ipak, 2:6*). Primjenjuje se pravilo prednosti sukladno Pravilu 13:2; primjerice, ako momčad koja je izvela bacanje izgubi loptu prije nego što su sudci stigli posredovati, igra se dalje.

15:8 Načelno, prekršaj koji nastane odmah nakon znaka za izvedbu bacanja i odnosi se na to bacanje, mora se kazniti. To se odnosi na prekršaje u Pravilu 15:2, stavak 2., kad, primjerice, izvođač ponovo dirne loptu prije nego je loptom igrao netko od igrača ili je lopta dodirnula vrata. To može biti ili vođenje lopte ili ponovno hvatanje lopte u zraku ili na tlu. Te se pogreške kažnjavaju slobodnim bacanjem (13:1a) za suparničku momčad. U primjerima iz Pravila 15:7, stavak 3., primjenjuje se načelo prednosti.

15:9 Osim u primjerima koji su navedeni u pravilima 14:8, 14:9, 15:4, stavak 2. i 15:5, stavak 3., braniča koji ometa izvedbu bacanja suparničke momčadi, primjerice, zauzimanjem nepravilnog položaja prije izvedbe bacanja ili dolaskom u nepravilan položaj prije nego je bacanje izvedeno, mora se kazniti. To se primjenjuje bez obzira je li se povreda Pravila dogodila prije ili tijekom bacanja.

To se odnosi i na primjere kad je bacanju prethodio zvižduk za nastavak igre, ali isto tako i na primjere kad zvižduk nije bio potreban. Vezano uz primjere u Pravilu 16:1b i 16:3d, primjenjuje se Pravilo 8:7c.

Ako je branič nepravilno utjecao na izvedbu bacanja, ono će se, načelno, ponoviti.

Pravilo 16. KAZNE**Opomena**

16:1 Opomena je primjerena kazna:

- a) za prekršaje koji se postupno kažnjavaju (8:3; usporedi sa 16:3b i 16:6d);
- b) za nešportsko ponašanje koje se postupno kažnjava (8:7).

TUMAČENJE

Jednom se igraču smije izreći samo jedna opomena, a momčad ne smije biti opomenuta više od tri puta. Nakon toga mora se izreći kazna od najmanje dvije minute.

Igrač koji je bio isključen na dvije minute, ne smije više biti opomenut.

Službenim se osobama jedne momčadi smije izreći samo jedna opomena.

16:2 Sudac izvješćuje igrača ili službenu osobu koja je učinila prekršaj, ali i mjeritelja vremena/zapisničara, o izrečenoj opomeni pokazivanjem žutog kartona (znak broj13).

Isključenje na dvije minute

16:3 Isključenje na dvije minute primjerena je kazna:

- a) za pogrešnu zamjenu igrača, ulazak prekobrojnog igrača u igralište ili ako igrač iz prostora za zamjene igrača nepravilno utječe na igru (4:5-6, a uzmite u obzir i Pravilo 8:10b (II));
- b) za prekršaje poput onih u Pravilu 8:3, ako su igrač i/ili njegova momčad već dobili najviši broj opomena (16:1, Tumačenje);
- c) za prekršaje poput onih u Pravilu 8:4;
- d) za nešportsko ponašanje igrača u Pravilu 8:7, ako su igrač i/ili njegova momčad već dobili najviši broj opomena;
- e) za nešportsko ponašanje neke od službenih osoba u Pravilu 8:7, ako je neka od službenih osoba prethodno već bila opomenuta;
- f) za nešportsko ponašanje igrača ili službene osobe u Pravilu 8:8 (4:6);

- g) kao posljedica diskvalifikacije igrača ili službene osobe (16:8, stavak 2., vidi i 16:11b);
- h) za nešportsko ponašanje igrača prije znaka za nastavak utakmice, nakon što je upravo bio isključen na dvije minute (16:9a).

TUMAČENJE

Službene osobe jedne momčadi smiju dobiti samo jednu kaznu isključenja na dvije minute.

Kad se jednoj od službenih osoba dosudi vremenska kazna od dvije minute sukladno Pravilu 16:3d-e, službenoj je osobi dopušteno da i dalje obavlja svoju dužnost u prostoru za zamjenu, ali se momčad na igralištu mora smanjiti za jednog igrača u trajanju od dvije minute.

16:4 Nakon što je dosudio predah (time-out), sudac mora kažnjenom igraču ili službenoj osobi te mjeritelju vremena/zapisničaru nedvosmisleno pokazati propisanim znakom – **uzdignutom rukom s podignutim kažiprstom i srednjakom** – da ga/da ju kažnjava isključenjem na dvije minute (*znak broj 14*).

16:5 Vremenska se kazna uvijek odnosi na vrijeme trajanja igre od dvije minute; treće isključenje istoga igrača povlači njegovu diskvalifikaciju (16:6).

Isključenom igraču nije dopušteno sudjelovanje u igri tijekom trajanja kazne, niti smije ući u igralište kao zamjena.

Vrijeme se isključenja počinje mjeriti nakon zvižduka za nastavak mjerenja vremena trajanja igre.

Ako vrijeme isključenja igrača u trenutku svršetka prvog poluvremena nije isteklo, nastavlja se u drugom poluvremenu. Isto vrijedi i za trajanje vremena isključenja u trenutku svršetka drugog poluvremena ako se igraju produžetci te za vrijeme trajanja isključenja u trenutku svršetka prvog produžetka. Ako vremenska kazna nije istekla prije svršetka drugog produžetka, a utakmica se mora odlučiti pucanjem sedmeraca, kažnjenom igraču nije dopušteno pucati sedmerce sukladno Tumačenju Pravila 2:2.

Diskvalifikacija

16:6 Diskvalifikacija je primjerena kazna:

- a) za prekršaje u Pravilu 8:5 i 8:6;
- b) za grubo nešportsko ponašanje igrača ili službene osobe u Pravilu 8:9 ili krajnje nešportsko ponašanje istih u Pravilu 8:10 na igralištu ili izvan njega;
- c) za nešportsko ponašanje bilo koje od službenih osoba jedne momčadi u Pravilu 8:7, nakon što je jedna od njih već prije bila opomenuta i kažnjena isključenjem na dvije minute sukladno Pravilu 16:1b i 16:3d-e;
- d) kao posljedica trećeg isključenja istog igrača na dvije minute (16:5);
- e) za iznimno ili ponovljeno nešportsko ponašanje kad se o pobjedniku odlučuje pucanjem sedmeraca (Tumačenje pravila 2:2 i 16:10).

16:7 Nakon što dosude predah (time-out), sudci moraju nedvosmisleno pokazati diskvalifikaciju igraču ili službenoj osobi koja je učinila prekršaj te mjeritelju vremena/zapisničaru pokazivanjem crvenog kartona (*znak broj 13*).

16:8 Diskvalifikacija igrača ili službene osobe vrijedi uvijek do kraja preostalog vremena igre. Igrač ili službena osoba mora odmah napustiti igraliste i prostor za zamjene igrača. Nakon napuštanja igrališta igraču ili službenoj osobi nije dopušten nikakav dodir s momčadi.

Diskvalifikacija igrača ili službene osobe, na igralištu ili izvan njega, tijekom trajanja igre uvijek povlači za sobom isključenje na dvije minute za momčad. To znači da momčad ima jednog igrača manje na igralištu (16:3f). Smanjenje momčadi u polju za igru trajat će četiri minute ako je igrač bio diskvalificiran sukladno Pravilu 16:9b-d.

Diskvalifikacija snizuje broj igrača ili službenih osoba koje su na raspolaganju momčadi (*osim u primjeru navedenom u 16:11b*). Momčadi je, međutim, dopušteno povisiti broj igrača na igralištu nakon što je isteklo vrijeme kazne od dvije minute.

Kao što je i navedeno u Pravilu 8:6 i 8:10, izvještaji o diskvalifikacijama šalju se mjerodavnim tijelima radi daljnjeg postupka. Donesene se odluke odmah priopćavaju odgovornim službenim osobama momčadi i nadzornicima (vidi Objašnjenje broj 7).

Više povreda Pravila igre u istim okolnostima

16:9 Ako igrač ili službena osoba učini više povreda Pravila igre istovremeno ili u nizu prije nego je utakmica nastavljena, a ti prekršaji zahtijevaju drugačije kazne, tada se, načelno, dosuđuje samo najteža kazna.

Ipak, postoje iznimke kad momčad nastavlja igrati sa sniženim brojem igrača u trajanju od četiri minute:

- a) ako se igrač kojemu je dosuđena kazna od dvije minute nešportski ponaša prije nastavka igre, tada se tom igraču dosuđuju dodatne dvije minute isključenja (16:3g); ako je dodatno isključenje na dvije minute tom igraču treće isključenje, bit će diskvalificiran;
- b) ako se igrač kojemu je izrečena diskvalifikacija (izravno ili kao treće isključenje) nešportski ponaša prije nastavka igre, momčad se tada dodatno kažnjava pa će nastaviti igru s igračem manje u trajanju od četiri minute (16:8, stavak 2.);
- c) ako se igrač isključen na dvije minute grubo ili krajnje nešportski ponaša prije nego je igra nastavljena, bit će diskvalificiran (16:6c): ta kombinirana kazna za posljedicu ima igrača manje u polju za igru u trajanju od četiri minute (16:8, stavak 2.);
- d) ako se igrač kojemu je izrečena diskvalifikacija (izravno ili kao treće isključenje) grubo ili krajnje nešportski ponaša prije nastavka igre, momčad se dopunski kažnjava i nastaviti će igru s igračem manje u vremenu od četiri minute (16:8, stavak 2.).

Prekršaji tijekom trajanja igre

16:10 Kazne za prekršaje učinjene tijekom trajanje igre opisane su u Pravilu 16:1, 16:3 i 16:6.

Ta se pravila odnose na **vrijeme trajanja igre** uključujući odmor nakon prvog poluvremena, sve ostale stanke, predah (time-out), momčadski predah (team--out) i produžetke. U svim ostalim primjerima i pri odlučivanju o pobjedniku sukladno Pravilu 2:2 (pucanje sedmeraca), primjenjuje se jedino Pravilo 16:6.

Svi primjeri gruboga ili ponovljenoga nešportskog ponašanja za posljedicu moraju imati isključenje iz daljnjeg sudjelovanja (2:2).

Prekršaji izvan vremena trajanja igre

16:11 Nešportsko ponašanje, grubo nešportsko ponašanje, krajnje nešportsko ponašanje ili bilo koji oblik bezobzirnih radnja (8:6-10) igrača ili službene osobe koje su se dogodile u objektu u kojemu se igra utakmica, ali izvan vremena trajanja igre, moraju se kazniti:

prije početka utakmice

- a) opomenom zbog nešportskog ponašanja sukladno Pravilu 8:7-8;
- b) diskvalifikacijom igrača ili službene osobe zbog radnja procijenjenih da

spadaju u Pravilo 8:6 i 8:10a, ali se momčadi dopušta započeti igru s 14 igrača i četiri službene osobe; Pravilo 16:8, stavak 2. primjenjuje se samo za prekršaje tijekom trajanja igre, stoga diskvalifikacija ne podrazumijeva i sniženje broja igrača na dvije minute.

Takvo se kažnjavanje za prekršaje prije početka utakmice može primijeniti bilo kada tijekom trajanja igre ako se uoči da je osoba koja je skrivila prekršaj sudionik utakmice, a ta činjenica nije bila poznata u vremenu događanja izgređa.

nakon svršetka utakmice

- c) podnošenjem pisanog izvještaja.

Pravilo **17. SUDCI**

- 17:1** Svaku utakmicu sude dva ravnopravna sudca. Njima pomažu mjeritelj vremena i zapisničar.
- 17:2** Sudci nadziru ponašanje igrača i službenih osoba od trenutka ulaska u športski objekt do izlaska iz njega.
- 17:3** Sudci su odgovorni za pregled igrališta, vrata i lopta prije početka utakmice; oni odlučuju kojom će se loptom igrati (1 i 3:1).

Sudci utvrđuju jesu li svi igrači u propisanim dresovima. Provjeravaju zapisnik utakmice i opremu igrača. Brinu se da je broj igrača i službenih osoba u prostoru za zamjene sukladan Pravilima igre, ustanovljuju i provjeravaju nazočnost službenih osoba obiju momčadi. Sve se nepravilnosti moraju otkloniti (4:1-2 i 4:7-9).

- 17:4** Jedan sudac ždrijeba (10:1) u nazočnosti drugog sudca i službenih predstavnika momčadi ili službene osobe ili igrača koji zastupa službenog predstavnika momčadi (primjerice kapetana momčadi).
- 17:5** Načelno, cijelu utakmicu trebaju suditi isti sudci.

Na njima je da se pobrinu za odigravanje utakmice sukladno Pravilima igre, a moraju kazniti i svaki prekršaj (3:2 i 14:2).

Ako jedan od sudaca ne može suditi do kraja utakmice, drugi će sudac nastaviti sam.

Napomena Što se tiče Pravila 17:5, stavaka 1. i 3., MRS/IHF, kontinentalni savezi i savezi zemalja članica imaju pravo primijeniti drugačija pravila natjecanja u svojoj ovlasti.

- 17:6** Ako oba sudca dosude prekršaj i njihova je odluka jedinstvena glede momčadi koja je prekršaj skrivila, ali imaju različita mišljenja o težini kazne, izriče se teža kazna.
- 17:7** Ako oba sudca dosude prekršaj ili lopta izide izvan igrališta, a sudci imaju različito mišljenje kojoj momčadi treba pripasti lopta, donosi se zajednička odluka nakon međusobnog savjetovanja. Ako se ne mogu dogovoriti, odlučit će sudac u polju.

Obvezno je dosuditi predah (time-out). Nakon dogovora sudci daju nedvosmisleno vidljiv znak rukom i igra se nastavlja nakon zvižduka (2:8d, 15:5).

17:8 Oba su sudca odgovorna za ubilježbu pogodaka. Isto tako bilježe opomene, vremenske kazne i diskvalifikacije.

17:9 Oba su sudca odgovorna za nadzor nad vremenom igre. Ako postoji i najmanja dvojba u točnost mjerenja vremena, sudci zajednički odlučuju (vidi i 2:3).

Napomena Što se tiče Pravila 17:8 i 17:9, MRS/IHF, kontinentalni savezi i savezi zemalja članica imaju pravo primijeniti drugačija pravila natjecanja u svojoj ovlasti.

17:10 Nakon utakmice sudci su odgovorni za uredno i točno sastavljanje zapisnika.

Vrste diskvalifikacija navedene u Pravilu 8:6 i 8:10 moraju biti obrazložene u zapisniku utakmice.

17:11 Odluke koje sudci donose na osnovi svojih zapažanja i prosudaba neopozive su.

Žalba se može uložiti samo na odluke koje su protivne Pravilima igre.

Tijekom utakmice samo se službeni predstavnici momčadi imaju pravo obraćati sudcima.

17:12 Sudci imaju pravo privremeno ili trajno prekinuti utakmicu.

Prije nego li se donese odluka o trajnom prekidu, mora se pokušati sve kako bi se utakmica nastavila.

17:13 Crna je boja dresa namijenjena ponajprije sudcima.

17:14 Sudcima je i nadzornicima suđenja dopušteno koristiti se elektroničkom opremom za međusobno sporazumijevanje. Pravila korištenja propisuju ovlašteni savezi.

Pravilo **18. MJERITELJ VREMENA I ZAPISNIČAR**

18:1 Načelno, glavna je zadaća mjeritelja vremena briga o vremenu igre, predahu (time-outu) i vremenu kazne isključenog igrača.

Glavna je zapisničareva zadaća briga o popisu igrača, pogodaka, o ulasku igrača koji je došao nakon početka utakmice i o ulasku igrača u igralište koji nema pravo nastupa.

Druge zadaće, kao nadzor nad brojem igrača i službenih osoba u prostoru za zamjene i nad ulaskom i izlaskom pričuvnih igrača, smatraju se zajedničkom odgovornosti.

Općenito, samo mjeritelj vremena (i ponekad nadzornik suđenja ili opunomoćenik domaćega rukometnog saveza ako je nazočan) može prekinuti igru kad je to nužno.

Vidi i Objašnjenje broj 7., koje se odnosi na pravilan postupak pri posredovanju mjeritelja vremena/zapisničara kad obavljaju svoje, gore navedene zadaće.

18:2 Ako nije dostupan javni mjerni uređaj, mjeritelj vremena mora izvještavati službene predstavnike momčadi o odigranom vremenu ili o preostalom vremenu igre, posebice tijekom prekida mjerenja vremena trajanja igre zbog predaha (time-outa).

Ako nema javnoga mjernog uređaja s automatskim završnim znakom, mjeritelj je vremena odgovoran za davanje završnog znaka na kraju poluvremena i na kraju utakmice (2:3).

Ako javni mjerni uređaj ne može pokazati i vremena isključenja (najmanje po tri za svaku momčad na natjecanjima pod MRS-ovim/IHF-ovim okriljem), mjeritelj vremena mora postaviti karton na zapisnički stol koji pokazuje vrijeme isteka isključenja i broj isključenog igrača.

ZNAKOVI RUKOM

Kad se dosudi slobodno bacanje ili ubacivanje, sudci odmah moraju pokazati smjer bacanja (znak broj 7 ili 9).

Nakon toga, kao dodatak, kako bi se istaknula osobna kazna, obvezatno se pokazuje znak rukom (znaci broj 13 i 14).

Ako se čini potrebnim i korisnim, kad se dosudi slobodno bacanje ili sedmerac, pokazuje se jedan od znakova od broja 1 do broja 6 i broj 11, kao dopunska obavijest (znak broj 11 morao bi se svejedno pokazati uvijek kad se dosudi slobodno bacanje zbog pasivne igre koja nije naznačena znakom broj 17).

Znaci broj 12, 15 i 16 obvezatni su u okolnostima na koje se odnose.

Znaci broj 8, 10 i 17 pokazuju se ako ih sudci smatraju potrebnima.

Popis znakova rukom:

1. povreda vratareva prostora;
2. pogrješno vođenje;
3. pogrješka u koracima, ili držanje lopte duže od tri sekunde
4. hvatanje, držanje ili guranje;
5. udaranje;
6. prekršaj u napadu;
7. ubacivanje – smjer;
8. izbacivanje;
9. slobodno bacanje – smjer;
10. nepoštivanje razmaka od tri metra;
11. pasivna igra;
12. pogodak;
13. opomena (žuti karton) i diskvalifikacija (crveni karton);
14. isključenje na dvije minute;
15. predah (time-out);
16. dopuštenje da dvije osobe (koje imaju pravo nastupa) uđu u igralište tijekom predaha (time-outa);
17. znak upozorenja za pasivnu igru.

1. Povreda vratareva prostora

2. Pogrešno vođenje

3. Pogreška u koracima, ili držanje lopte duže od tri sekunde

4. Hvatanje, držanje ili guranje

5. Udaranje

6. Prekršaj u napadu

7. Ubacivanje – smjer

8. Izbacivanje

9. Slobodno bacanje – smjer

10. Nepoštivanje razmaka od tri metra

11. Nepoštivanje razmaka od tri metra

12. Pogodak

13. Opomena (žuti karton) i diskvalifikacija (crveni karton)

14. Isključenje na dvije minute

15. Predah (time-out)

16. Dopuštenje da dvije osobe (koje imaju pravo nastupa) uđu u igralište tijekom predaha (time-outa)

17. Znak upozorenja za pasivnu igru

OBJAŠNJENJA PRAVILA IGRE

Objašnjenje

1. IZVEDBA SLOBODNOG BACANJA NAKON ZAVRŠNOG ZNAKA (2:4-6)

Momčad koja ima prigodu izvesti slobodno bacanje nakon završnog znaka najčešće ne želi postići pogodak jer je ishod utakmice očit ili je mjesto izvedbe slobodnog bacanja predaleko od suparničkih vrata. Unatoč tomu, Pravila igre zahtijevaju da se slobodno bacanje izvede; sudci bi morali ispravno procijeniti i smatrati da je slobodno bacanje izvedeno ako igrač u neposrednoj blizini mjesta izvedbe bacanja jednostavno odloži loptu ili je preda sudcima.

Kad je, pak, vidljiva namjera momčadi za postizanjem pogotka, sudci moraju naći najbolje rješenje, pružiti tu mogućnost (čak ako je i vrlo mala) i poduzeti sve da se ne pretvori u gubitak vremena i izazivanje gledatelja. To podrazumijeva da sudci moraju ustrajati na brzom zauzimanju pravilnog položaja igrača obiju momčadi kako bi se slobodno bacanje moglo izvesti bez otezanja. Tada se moraju primijeniti nove odredbe u zauzimanju položaja i zamjene opisane u Pravilu 2:5 (4:5 i 13:7).

Sudci moraju biti pripravnici na kaznene prekršaje obiju momčadi. Uporni nasrtaji (tvorni napadi ili tjelesni obračuni) braničâ moraju biti kažnjeni (15:4, 15:9, 16:1c i 16:3c). Nadalje, napadači često krše Pravila igre tijekom izvedbe bacanja; primjerice, jedan ili više igrača prelaze crtu slobodnog bacanja nakon zvižduka a prije nego je bacanje izvedeno (13:7, stavak 3.) ili se izvođač kreće ili skače tijekom izvedbe (15:1, 15:3).

I te kako je bitno onemogućiti postizanje nepravilnog pogotka.

Objašnjenje 2. PREDAH (time-out) (2:8)

Bez obzira na navedeno u Pravilu 2:8, kad je predah (time-out) obvezatan, od sudaca se očekuje da prosude kad valja dosuditi predah (time-out) i u ostalim okolnostima. Evo nekih primjera kad predah (time-out) nije obvezatan, ali ga treba dosuditi:

- a) zbog vanjskih utjecaja igralište se, primjerice, mora obrisati;
- b) kad se igrač ozlijedi;
- c) kad momčad očito oteže – izvedbom nekog bacanja ili kad igrač baci loptu s mjesta prekršaja ili je ne ispusti;
- d) kad lopta udari u strop ili dio opreme učvršćen iznad igrališta (11:2) pa se odbije daleko i zbog toga kasni izvedba ubacivanja.

Kad sudci prosuđuju treba li dosuditi predah (time-out) u tim ili nekim drugim okolnostima, najprije moraju uzeti u obzir dovodi li prekid igre bez predaha (time-out) neku momčad u nepovoljan položaj. Primjerice, ako je momčad u prednosti na samom kraju utakmice, tada, možda, nije nužan predah (time-out) da bi se obrisao pod. Isto tako, ako je momčad koja bi bila dovedena u nepovoljan položaj zbog nedosuđivanja predaha (time-out) sama, iz nekoga razloga, prouzročila kašnjenje ili gubitak vremena, tada očito nema razloga za predah (time-out).

Drugi je bitan čimbenik očekivano vrijeme prekida. Dužinu prekida zbog ozljede često je teško procijeniti, pa je bolje dosuditi (predah time-out). Naprotiv, sudci se ne trebaju žuriti ako je lopta izašla iz igrališta. Najčešće se lopta vraća brzo i igru je moguće nastaviti zamalo u istom trenutku. Ako nije tako, sudci moraju biti spremni brzo ubaciti u igru pričuvnu loptu (3:4), s namjerom da se izbjegne nepotrebno zaustavljanje vremena.

Više nije obvezno dati znak za predah (time-out) nakon dosuđenog sedmerca. Uvijek ostaje mogućnost da se predah (time-out) dosudi, ako sudci tako prosude, sukladno prethodno opisanim smjernicama. To se odnosi na stanje kad jedna momčad očito oteže izvedbom, zamjenjujući, primjerice, vratara ili pucača sedmerca.

Objašnjenje 3. MOMČADSKI PREDAH (team-out) (2:10)

Svaka momčad ima pravo na momčadski predah (team-out) od jedne minute u svakom poluvremenu (ali ne i u produžetcima).

Momčad koja želi momčadski predah (team-out) mora to učiniti tako da službena osoba momčadi postavi zeleni karton na stol ispred mjeritelja vremena (preporuka je da zeleni karton bude veličine 15 x 20 cm i da je označen velikim slovom T i s jedne i s druge strane).

Momčad može zatražiti momčadski predah (team-out) samo kad je u posjedu lopte (dok je lopta u igri ili tijekom prekida). Ako je momčad u posjedu lopte prije nego je mjeritelj vremena dao zvučni znak (ako nije, zeleni se karton vraća momčadi), momčadi se odmah dosuđuje momčadski predah (team-out).

Mjeritelj vremena tada zvučnim znakom prekida igru, zaustavlja mjerenje vremena trajanja igre (2:9) i rukom daje znak za momčadski predah/team-out (znak broj 16) te ispruženom rukom pokazuje koja je momčad zatražila momčadski predah (team-out).

Zeleni se karton nalazi na stolu na onoj strani na kojoj je i momčad koja je zatražila momčadski predah (team-out) i ondje ostaje tijekom momčadskog predaha (team-out).

Sudci potvrđuju momčadski predah (team-out), a mjeritelj vremena na drugom satu započinje mjerenje vremena momčadskog trajanja predaha (team-out). Zapisničar bilježi vrijeme početka momčadskog predaha (team-out) u dio zapisnika momčadi koja ga je zatražila.

Tijekom momčadskog predaha (team-out) igrači i službene osobe momčadi ostaju u visini svojih prostora za zamjenu, na igralištu ili u prostoru za zamjenu. Sudci stoje na sredini igrališta, ali jedan od njih može nakratko otići do zapisničkog stola radi možebitnog dogovora ili provjere podataka u zapisniku.

Radi mogućnosti kažnjavanja sukladno Pravilu 16., momčadski je predah (team-out) određen kao sastavni dio vremena trajanja igre (16:10), što će reći da je nešportsko ponašanje ili bilo koji drugi prekršaj tijekom momčadskog predaha (team-out) kažnjiv. U ovom je kontekstu potpuno svejedno jesu li igrači ili službene osobe momčadi na igralištu ili izvan njega. Znači, tijekom momčadskog predaha (team-out) može se izreći opomena, isključenje na dvije minute ili diskvalifikacija zbog nešportskog ponašanja (8:7-10) ili postupaka koji potpadaju pod Pravilo 8:6b.

Nakon 50 sekunda mjeritelj vremena zvučnim znakom označava da se igra mora nastaviti za 10 sekunda.

Momčadi moraju biti pripravne za nastavak igre kad istekne momčadski predah (team-out). Igra se nastavlja bacanjem u skladu sa stanjem u trenutku kad je bio dosuđen momčadski predah (team-out) ili, ako je lopta bila u igri, slobodnim bacanjem s mjesta gdje je lopta bila u trenutku prekida, za momčad koja je zatražila momčadski predah (team-out).

Kad sudac dâ znak za nastavak igre, mjeritelj vremena nastavlja mjerenje vremena trajanja igre.

Objašnjenje 4. PASIVNA IGRA (7:11-12)

Osnovne smjernice

Svrha je primjene pravila o pasivnoj igri sprječavanje neprivlačne igre i namjernog otezanja. Ovo pravilo zahtijeva od sudaca da tijekom cijelog trajanja igre prepoznaju i kažnjavaju pasivnu igru.

Pasivno se može igrati tijekom svih razdoblja napada, tijekom prijelaza iz obrane u napad, tijekom pripreme napada ili pri pokušaju svršetka napada.

Pasivna se igra češće koristi u ovim okolnostima:

- momčad potkraj utakmice ima malu prednost u pogodcima;
- momčad u napadu igra bez isključenog igrača;
- suparnička obrana uspješno sprječava pokušaje napadača.

Korištenje znaka upozorenja za pasivnu igru

Znak upozorenja za pasivnu igru trebao bi se pokazati

1. Kad se sporo zamjenjuje igrač ili kad momčad sporo prelazi u napad

Tipični su pokazatelji:

- igrači stoje oko sredine igrališta i čekaju da se obavi zamjena igrača;
- igrač oteže izvedbom slobodnog bacanja (dodavajući loptu suigračima ili se pretvara da ne zna s kojeg mjesta treba izvesti bacanje), početnog bacanja (sporo uzimajući loptu od vratara, laganim kotrljanjem i dodavanjem prema središtu igrališta ili polako prilazeći središtu igrališta), vratareva bacanja/izbacivanja ili ubacivanja, nakon što je momčad već upozorena zbog otezanja;
- igrač stoji na istom mjestu poigravajući se loptom;
- lopta se vraća na vlastitu polovinu bez pritiska braniča.

2. Kad se igrači zamjenjuju nakon što je već započela priprema napada

Tipični su pokazatelji :

- svi su igrači već zauzeli svoje položaje u napadu;
- momčad je započela pripremu napada igrajući loptom oko zone;
- do toga trenutka momčad nije pokušala zamijeniti igrača.

Tumačenje

Momčad koja je pokušala brz protunapad sa svoje polovine igrališta a nije uspjela doći u očitu priliku za pogodak i nakon što je prešla na suparničku polovinu igrališta, mora se dopustiti brza zamjena igrača.

3. Tijekom veoma dugoga pripremnog razdoblja napada

Načelno, momčadi se mora dopustiti izgradnja napada dodavanjem oko obrambene zone kao priprema za odigravanje željene napadačke akcije.

Tipični su pokazatelji preduge pripreme napada:

- pokušaji napadača koji ne teže pucanju na vrata;

Tumačenje

Željena napadačka akcija postoji isključivo kad se momčad u napadu koristi taktičkim inačicama koje donose prednost nad braničima ili kad se ubrza tok napada u odnosu na pripremno razdoblje.

- napadači međusobno dodaju loptu stojeći na mjestu ili udaljavajući se od vrata;
- poigravaju se loptom na mjestu;
- u doticaju sa suparnikom napadač se prerano okreće, čeka sudčev znak za prekid igre ili nema namjeru steći prednost nad braničem;
- djelatna obrana: učinkovita obrana onemogućava željeno ubrzano kretanje lopte i napadača;
- posebno mjerilo za prekomjerno dug napad jest ono kad momčad u napadu nije pokušala ubrzati igru između pripreme napada i razdoblja ostvarenja napada.

Kako pokazati znak upozorenja za pasivnu igru?

Ako sudac u polju ili sudac kod vrata procijeni da se igra pasivno, podiže ruku (znak broj 17) dajući na znanje momčadi u napadu da ne igra djelatno, odnosno da ne dolazi u prigodu za postizanje pogotka. I drugi sudac mora pokazati znak upozorenja za pasivnu igru.

Na taj način sudci očito pokazuju da su procijenili da momčad koja je u posjedu lopte ne pokušava doći u prigodu za pogodak ili opetovano oteže nastavkom igre.

Podignuta ruka (znak broj 17) ostaje sve dok:

- napad nije završen ili
- upozorenje za pasivnu igru više ne bude vrijedilo.

Kao početak napada smatra se trenutak kad momčad dođe u posjed lopte, a napad se smatra završenim kad momčad postigne pogodak ili izgubi loptu.

Znak se upozorenja redovito odnosi na preostalo vrijeme trajanja napada. Ipak, postoje dva primjera tijekom napada kad prosudba za pasivan napad prestaje vrijediti i znak rukom odmah se prestaje pokazivati:

- a) momčad puca na vrata a lopta se odbije od vrata ili vratara (izravno ili kao ubacivanje);

- b) igrač ili službena osoba momčadi u obrani prekrši Pravila igre ili se nešportski ponaša, što za posljedicu ima izricanje postupne kazne sukladno Pravilu 16.

Ako se takvo što dogodi, momčadi u posjedu lopte mora se ponovo dopustiti razdoblje izgradnje i pripreme napada.

Nakon što je pokazan znak upozorenja za pasivnu igru

Nakon što je pokazan znak upozorenja za pasivnu igru, sudci bi trebali dopustiti momčadi neko vrijeme da promijeni način napada. Sudci moraju voditi računa da igračima mlađih dobnih skupina i nižeg stupnja natjecanja treba više vremena za pripremu napada.

Momčadi kojoj je pokazan znak upozorenja za pasivnu igru treba omogućiti pripremu ciljanog napada radi postizanja pogotka.

Ako momčad u posjedu lopte ne pokuša doći u priliku da puca na vrata, tada jedan od sudaca dosuđuje pasivnu igru (7:11-12); (pročitati i Postupak za donošenje odluke nakon pokazanog znaka upozorenja za pasivnu igru).

Tumačenje

Pasivna se igra nikada ne smije dosuditi ako postoji mogućnost da se puca na vrata ili kad igrač s loptom daje jasno na znanje da je spreman pucati na vrata.

Postupak za donošenje odluke nakon pokazanog znaka upozorenja za pasivnu igru

- I. Momčad u obrani:
  - očigledno ne ubrzava igru;
  - nije joj cilj postizanje pogotka;
  - igrom 1 na 1 ne ostvaruje prednost prostorne promjene;
  - oteže (npr. prostor je blokirala momčad u obrani).
- II. Momčad u obrani:
  - momčad u obrani pokušava spriječiti ubrzanje igre ili ciljani pokušaj igrajući djelatno i čestito;
  - pasivna se igra ne smije dosuditi ako momčad u obrani stalnim prekršajima utječe na igru momčadi u napadu.

Dodatak

Pokazatelji usporenog kretanja

- kretanje postrance i ne prema visini vrata;
- učestalo poprečno kretanje ispred braniča bez imalo želje da ih se napadne;
- bez akcije prema širini, kao što je suprotstavljanje igrača 1 na 1 ili dodavanje lopte između igrača koji se nalaze između vratareva prostora i crte slobodnog bacanja;
- opetovano dodavanje između dvaju igrača bez očite namjere ubrzanja igre ili postizanja pogotka;
- dodavanje lopte koje uključuje sve položaje (krilni igrači, kružni napadač i vanjski igrači), a ne postoji očita nakana da se ubrza napad i prepoznatljiva igra prema vratima.

Pokazatelji igre 1 na 1 kad nije ostvarena prednost

- 1 na 1 igra u kojoj očito nema mjesta za prolazak (nekoliko suparnika blokira prostor za prolazak);
- 1 na 1 bez namjere da se krene prema vratima;
- 1 na 1 s ciljem iznuđivanja, odnosno dosuđivanja slobodnog bacanja (npr., igrač stoji čekajući da ga branič uhvati ili čekajući svršetak igre, čak i kad postoji mogućnost za prolazak).

Pokazatelji djelatne obrane u skladu s Pravilima igre:

- izbjegavanje prekršaja kako bi se izbjegao prekid u igri;
- dva braniča sprječavaju napadača u kretanju;
- kretanje braniča prema naprijed da bi onemogućili dodavanje lopte;
- kretanje braniča prema naprijed da bi prisilili napadače da se povlače (povuku) na svoju polovinu igrališta;
- prisila na napadača da odigra loptom na bezopasan položaj.

Objašnjenje 5. POČETNO BACANJE (10:3)

Glavna je smjernica u tumačenju Pravila 10:3 da sudci moraju voditi računa o tome da potiču momčadi na brzu izvedbu početnog bacanja. To znači da sudci ne smiju biti cjepidlake i tražiti prigodu da ometaju ili kažnjavaju momčad koja pokušava brzo izvesti početno bacanje.

Sudci moraju, primjerice, izbjegavati ubilježbu podataka i sve ostalo što utječe na njihovu pripravnost da brzo uoče položaje igrača. Sudac u polju mora biti spreman dati znak u trenutku kad izvođač zauzme pravilan položaj, uz pretpostavku da nema potrebe za ispravkom položaja ostalih igrača. Sudci moraju imati na umu da suigrači izvođača smiju prijeći središnju crtu čim je dat znak (ovo je iznimka od osnovnog pravila izvedbe ostalih bacanja).

Iako pravilo govori da izvođač mora stati na središnju crtu i biti najviše 1,5 metar udaljen od središta, sudci ne moraju biti prezahtjevni ako je riječ o centimetrima. Glavno je spriječiti pristranost i nedosljednost u odnosu na suparnika kad je riječ o izvedbi početnog bacanja.

Nadalje, većina igrališta nema označeno središte, a neka igrališta imaju prekinutu središnju crtu zbog reklama oko sredine igrališta. Na takvom igralištu i sudac i izvođač moraju procijeniti pravilan položaj, pa bi svako ustrajavanje na točnosti bilo i nestvarno i neprimjereno.

Objašnjenje

6. DEFINICIJA OČITE PRIGODE ZA POGODAK (14:1)

Pravilo 14:1, **očita prigoda za pogodak**, jest:

- a) kad igrač ima loptu i tijelo pod nadzorom ispred crte suparnikova vratareva prostora i u prigodi je pucati na vrata, a suparnik ga ne može u tome spriječiti na pravilan način; isto vrijedi ako igrač još nije primio loptu ali ju je spreman prihvatiti, a suparnik ga ne može spriječiti na dopušteni način;
- b) kad igrač koji ima loptu i tijelo pod nadzorom trči (ili vodi loptu) u protunapad, sam prema vrataru, a ispred njega nema ni jednog suparnika koji bi ga mogao u tome spriječiti; ovo se odnosi i na igrača koji još nije dobio loptu, ali ju je spreman prihvatiti, a vratar sudarom opisanim u Tumačenju Pravila 8:5 spriječi prijam lopte; u toj posebnoj situaciji položaj je braničâ potpuno nebitan;
- c) kad je vratar napustio svoj prostor, a napadač se, koji ima pod nadzorom i loptu i tijelo, nalazi u očitoj prigodi da neometan ubaci loptu u nebranjena vrata.

Objašnjenje

7. PREKID MJERENJA VREMENA TRAJANJA IGRE PO MJERITELJU VREMENA ILI NADZORNIKU SUĐENJA (18:1)

Ako mjeritelj vremena ili nadzornik suđenja posreduju kad je igra već bila prekinuta, igra se nastavlja sukladno dosuđenom bacanju zbog kojeg je bila prekinuta.

Ako mjeritelj vremena ili nadzornik suđenja posreduje i tako prekine mjerenje vremena trajanja igre dok je lopta bila u igri, primjenjuju se niže navedene odredbe:

A. Pogrješna zamjena ili nepravilan ulazak igrača (4:2-3, 5-6)

Mjeritelj vremena ili nadzornik suđenja moraju odmah prekinuti mjerenje trajanja vremena igre bez obzira na zamisao o prednosti u pravilima 13:2 i 14:2. Kad se dogodi takvo što, zbog kršenja Pravila igre momčadi u obrani u očitj prigodi za pogodak, sudci moraju dosuditi sedmerac sukladno Pravilu 14:1a. U svim ostalim okolnostima igra se nastavlja izvedbom slobodnog bacanja.

B. Prekidi zbog nekih drugih razloga, primjerice zbog nešportskog ponašanja u prostoru za zamjenu igrača

a) Prekid po mjeritelju vremena

Mjeritelj vremena treba pričekati do sljedećeg prekida mjerenja vremena trajanja igre i nakon toga izvijestiti sudce.

Ako, pak, mjeritelj vremena prekine mjerenje vremena trajanja igre dok je lopta bila u igri, igra se nastavlja slobodnim bacanjem za momčad koja je bila u posjedu lopte u trenutku prekida. Ako je prekid prouzročila momčad u obrani i time omela očitu prigodu za pogodak, sudci moraju dosuditi sedmerac sukladno Pravilu 14:1b.

(Isto vrijedi ako mjeritelj vremena prekine mjerenje vremena trajanja igre zbog momčadskog predaha/team-outa, a sudci ga ne prihvate jer je dosuđen u krivom trenutku. Ako je time prekinuta očita prigoda za pogodak, sudci moraju dosuditi sedmerac).

Mjeritelj vremena nema pravo izricati kazne igračima ili službenim osobama. To ne smiju činiti ni sudci ako osobno nisu vidjeli povredu Pravila igre. Tada mogu izreći samo neslužbeno upozorenje. Ako prijavljena povreda Pravila igre po mjeritelju vremena spada u Pravilo 8:6 ili 8:10, sudci moraju dostaviti pisani izvještaj.

b) Prekid po nadzorniku suđenja

MRS-ovi/IHF-ovi nadzornici, nadzornici kontinentalnih saveza ili saveza zemalja članica koji su na dužnosti na utakmici imaju pravo izvijestiti sudce o mogućim povredama Pravila igre (osim kad su sudci tu povredu sami vidjeli) ili o povredama Pravila igre u prostoru za zamjenu igrača.

Nadzornik suđenja smije prekinuti mjerenje vremena trajanja igre odmah. Igru nastavlja slobodnim bacanjem ona momčad koja nije napravila povredu Pravila igre zbog koje je igra bila prekinuta.

Ako je prekid mjerenja vremena trajanja igre prouzročila momčad u obrani i time spriječila očitu prigodu za pogodak, sudci moraju dosuditi sedmerac sukladno Pravilu 14:1a.

Sudci moraju izreći osobnu kaznu u skladu s naputkom nadzornika suđenja. Činjenice vezane za povredu Pravila 8:6 ili 8:10 moraju biti dodatno obrazložene u pisanom izvještaju.

PROSTOR ZA ZAMJENU IGRAČA

1. Prostor za zamjenu igrača smješten je izvan uzdužne crte, lijevo i desno od središnje crte do kraja klupa za pričuvne igrače, ali i iza klupa ako ima prostora (Pravila igre, slika 1.).
2. Pravila za MRS-ova/IHF-ova natjecanja i natjecanja u ovlasti kontinentalnih saveza propisuju da početci klupa za pričuvne igrače moraju biti udaljeni 3,5 metra od središnje crte, što je preporuka i za natjecanja na nižim razinama.

Ni jedan jedini predmet ne smije se nalaziti duž uzdužne crte ispred klupa za pričuvne igrače (najmanje osam metara od središnje crte).

3. U prostoru za zamjenu igrača smiju se nalaziti samo igrači i službene osobe koji su upisani u zapisnik utakmice (4:1-2).

Ako je potreban, prevoditelj mora sjediti iza klupe.

4. Službene osobe u prostoru za zamjenu igrača moraju biti potpuno odjevene ili u športsku opremu ili u civilnu odjeću. **Odjeća se bojom mora jasno razlikovati od boje dresova suparničke momčadi.**

Mjeritelj vremena i zapisničar moraju pomoći sudcima nadzirati nazočne u prostoru za zamjenu prije i tijekom utakmice.

5. Ako se prije početka utakmice dogodi neki prekršaj vezan uz prostor za zamjenu igrača, igra ne može započeti dok se povreda Pravila igre ne otkloni. Ako se ta pravila prekrše tijekom igre, utakmica se ne smije nastaviti nakon sljedećeg prekida dok se nepravilnost ne otkloni.

Službene osobe imaju pravo i obvezu voditi te savjetovati svoju momčad tijekom igre, ali čestito i športski u duhu Pravila igre. Načelno, službene osobe moraju sjediti na klupi za pričuvne igrače.

Službenim je osobama dopušteno kretanje unutar prostora za vođenje momčadi. Prostor za vođenje momčadi nalazi se točno ispred klupe za pričuvne igrače i, ako je moguće, iza klupe.

Kretanje i mijenjanje položaja unutar prostora za vođenje momčadi dopušteni su samo radi davanja tehničkih savjeta ili pružanja liječničke pomoći.

Jednoj od službenih osoba dopušteno je napustiti prostor za vođenje momčadi kad odmah želi predati **zeleni karton** i zatražiti momčadski predah (team-out). Službenoj osobi nije dopušteno napustiti prostor za vođenje momčadi sa zelenim kartonom i čekati kod zapisničkog stola trenutak kad će zatražiti momčadski predah (team-out).

Službeni predstavnici momčadi smiju također napustiti prostor za vođenje momčadi u posebnim okolnostima, npr. radi razgovora s mjeriteljem vremena i zapisničarom.

Načelno, igrači u prostoru za zamjenu moraju sjediti na klupama za pričuvne igrače.

Igračima je ipak dopušteno zagrijavanje iza klupe, bez lopte, ako tamo ima dovoljno prostora i pritom ne ometaju igru.

Igračima i službenim osobama nije dopušteno:

- izazovno se ponašati, prosvjedovati ili na neki drugi nešportski način napadati ili vrijeđati sudce, nadzornika suđenja, mjeritelja/zapisničara vremena, igrače, službene osobe ili gledatelje (riječima, izrazima lica ili gestama);
- napustiti prostor za zamjenu igrača s namjerom da utječu na igru.

Od igrača se i službenih osoba očekuje da ostanu u svom prostoru za zamjenu. Ako službena osoba ipak napusti prostor za zamjenu igrača vlastite momčadi, nema pravo voditi i savjetovati svoju momčad dok se ne vrati u prostor za zamjenu igrača vlastite momčadi.

Općenito, igrači su i službene osobe tijekom cijelog vremena trajanja igre u ovlasti sudaca, pa se sva pravila i osobne kazne primijenjuju i ako igrač ili službena osoba napusti igralište i prostor za zamjenu. Iz toga slijedi da se nešportsko ponašanje, grubo nešportsko ponašanje ili nasrtaji (tvorni napadi ili tjelesni obračuni) jednako kažnjavaju kao da su učinjeni na igralištu ili u prostoru za zamjenu igrača.

6. Ako se prekrše pravila koja se odnose na prostor za zamjenu igrača, sudci moraju postupiti u skladu s Pravilom 16:1b, 16:3d ili 16:6b (opomena, isključenje na dvije minute, diskvalifikacija).

SMJERNICE - IGRALIŠTE I VRATA

- a) Igralište je (slika 1.) pravokutnik veličine 40 x 20 m. Provjerava se mjerenjem dužine dviju dijagonala. Od vanjskog ruba jednog kuta do vanjskog ruba suprotnog kuta dijagonala mora biti dugačka 44,72 metra. Dužina dijagonale za polovinu igrališta iznosi 28,28 m, a mjeri se s vanjske strane crte svakog kuta do vanjske strane kuta polovine igrališta na suprotnoj strani.

Igralište određuju vidljive oznake koje se zovu crte. Širina je **crte vrata** (između vratnica) 8 cm, kao što je i širina vratnica, a sve su ostale crte široke 5 cm. Crte koje odvajaju susjedna polja mogu biti izvučene različitim bojama između susjednih polja.

- b) Vratarev prostor ispred vrata čine pravokutnik veličine 3 x 6 m i dvije četvrtine kruga koje se nastavljaju na stranice pravokutnika sa svake strane, svaka polumjera 6 m. Iscrtavamo ga tako da usporedo s **crtom vrata** na udaljenosti od 6 m od stražnje strane **crte vrata**, povučemo crtu dugu 3 m. Sa svakog kraja te crte nastavlja se po jedna četvrtina luka kružnice polumjera 6 m sa središtem na unutarnjemu stražnjem kutu odnosno vratnice. Crte i lukovi koji pripadaju vratarevu prostoru zovu se **crta vratareva prostora**. Udaljenost između vanjskih točaka spojeva luka kružnica i **crte izvan vrata** iznosi 15 m (slika 5.).

- c) **Isprekidana crta slobodnog bacanja** (crta na 9 m) radi se usporedo i koncentrično s crtom vratareva prostora na udaljenosti od 3 m od nje.

Obojeni i neobojeni dijelovi između njih dugi su po 15 cm.

Ti se dijelovi odvajaju pod pravim kutom i u odnosnom polumjeru. Zakrivljeni se dijelovi mjere na vanjskoj crti (slika 5.).

- d) **Crta na 7 m duga 1 m** iscrtava se ispred vrata, usporedo s **crtom vrata** na udaljenosti 7 m od stražnje strane crte vrata do prednje strane crte na 7 m.

- e) **Vratareva granična crta** (crta na četiri metra) nalazi se ispred vrata i duga je 15 cm. Usporedna je s **crtom vrata** i četiri je metra udaljena od nje mjereno od stražnje strane crte vrata do prednje strane crte na četiri metra, što znači da je širina obiju crta uključena u veličine.

- f) Igralište mora okruživati sigurnosni pojas širok najmanje jedan metar duž **uzdužnih crta** i dva metra iza **crte vrata** i **crta izvan vrata**.

- g) Vrata su (slika 2.) smještena na sredini između **crta izvan vrata**. Vrata moraju biti učvršćena na podlozi ili na zidu iza njih. Njihova je unutarnja visina dva metra, a širina tri metra. Okvir vrata mora biti četvrtast, što znači da su unutarnje dijagonale 360,5 cm (najviše 361 cm, najmanje 360 cm; razlika u dijagonalama istih vrata smije biti najviše pola centimetra).

Vanjska strana okvira vrata mora biti u crti sa stražnjom stranom **crte vrata** (i **crte izvan vrata**), što znači da se prednja strana okvira vrata nalazi tri centimetra ispred vanjske strane **crte vrata**.

Grede i prečka koja ih povezuje moraju biti od istog tvoriva (drva, lake kovine ili sintetičnih vlakana), četvrtastog oblika, širine osam centimetara, sa zaobljenim bridovima polumjera 4 ± 1 mm. S triju strana vidljive s igrališta grede i prečka moraju imati obojena polja dvjema oprečnim bojama koje se jasno razlikuju i od pozadine; oboja vrata moraju biti iste boje.

Obojena polja vrata, mjereno u spojevima greda i prečke, veličine su 28 cm i u jednom i u drugom smjeru. Sva ostala polja duga su 20 cm. Na vratima mora biti mreža, učvršćena tako da se lopta ubačena u vrata ne može od nje odmah odbiti ili proći kroz nju. Ako treba, može se koristiti dopunska mreža, smještena unutar vrata iza **crte vrata**. Udaljenost bi od **crte vrata** i dopunske mreže trebala biti oko 70 cm, a najmanje 60 cm.

- h) Dubina mreže mora biti na vrhu 0,9 m, a na dnu 1,1 m od **crte vrata**, s dopuštenim odstupanjem od $-/+ 0,1$ m. Veličina oka mreže ne smije biti veća od 10 x 10 cm. Mreža mora biti učvršćena za grede i prečku najmanje na svakih 20 cm. Dopušteno je privezati mrežu i dopunsku mrežu tako da lopta ne može proći između njih.
- i) Iza vrata na sredini vanjske strane crte vrata, na udaljenosti od približno 1,5 m, treba biti okomita zaštitna mreža dužine 9-14 m i od poda visoka 5 m.
- j) Na sredini prostora za zamjenu igrača, uz jednu od uzdužnih crta, nalazi se zapisnički stol. Stol je dug najviše četiri metra, a mora biti smješten 30-40 cm iznad igrališne površine kako bi se omogućila dobra vidljivost.
- k) Sve mjere bez navedenoga dopuštenog odstupanja moraju biti usklađene s ISO normom (International Standard Organization – ISO 2768-1:1989).
- l) Rukometna je vrata registriralo Europsko povjerenstvo za normizaciju, CEN (Comite' Europe'en de Normalisation) kao EN 749 u svezi s EN 202.10-1.